



GIB-29/2010.
(GIB-29/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Gazdasági és informatikai bizottságának**
2010. november 9-én, kedden, 10 óra 51 perckor
az Országház főemelet 37-38. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Az ülés résztvevői</i>	5
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	7
<i>A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló T/1498. számú törvényjavaslat (Általános vita)</i>	7
<i>Az Állami Számvevőszék véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/1. szám)</i>	7
<i>A Költségvetési Tanács véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/2. szám)</i>	7
<i>Banai Péter előterjesztése</i>	7
<i>Domokos László előterjesztése</i>	10
<i>Kopits György előterjesztése</i>	12
<i>A bizottság elnökének véleménye</i>	14
<i>Dr. Kopits György reagálása</i>	18
<i>Hozzászólások</i>	20
<i>Dr. Kopits György reagálása</i>	35
<i>Domokos László reagálása</i>	36
<i>Banai Péter reagálása</i>	36
<i>Határozathozatal</i>	40
<i>Egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló, T/1457. számú törvényjavaslat (Koszorús László (Fidesz) képviselő önálló indítványa) (Általános vita)</i>	40
<i>Koszorús László előterjesztő indoklása</i>	40
<i>Gordos József reagálása</i>	41
<i>Képviselői kérdések</i>	41
<i>Gordos József válasza</i>	41
<i>Határozathozatal</i>	42

Napirendi javaslat

1. a) A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat (T/1498. szám) (Általános vita)

b) Az Állami Számvevőszék véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/1. szám)

c) A Költségvetési Tanács véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/2. szám)

2. Egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1457. szám) (Koszorús László (Fidesz) képviselő önálló indítványa) (Általános vita)

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Rogán Antal** (Fidesz), a bizottság elnöke

Szatmáry Kristóf (Fidesz) alelnök
Pósze Lajos (Jobbik) alelnök
Dr. Józsa István (MSZP) alelnök
B. Nagy László (Fidesz)
Dióssi Csaba (Fidesz)
Koszorús László (Fidesz)
Manninger Jenő (Fidesz)
Márton Attila (Fidesz)
Dr. Mengyi Roland (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Riz Levente (Fidesz)
Román István (Fidesz)
Vantara Gyula (Fidesz)
Dr. Aradszki András (KDNP)
Dr. Seszták Miklós (KDNP)
Dr. Baja Ferenc (MSZP)
Kovács Tibor (MSZP)
Hegedűs Tamás (Jobbik)
Volner János (Jobbik)
Scheiring Gábor (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Szatmáry Kristóf (Fidesz) távozása után dr. Seszták Miklósnak (KDNP)
Román István (Fidesz) távozása után dr. Aradszki Andrásnak (KDNP)
Dr. Baja Ferenc (MSZP) távozása után Kovács Tibornak (MSZP)
Dióssi Csaba (Fidesz) távozása után Koszorús Lászlónak (Fidesz)
Vantara Gyula (Fidesz) megérkezéséig Márton Attilának (Fidesz)
Manninger Jenő (Fidesz) távozása után Rogán Antalnak (Fidesz)
Wintermantel Zsolt (Fidesz) Dióssi Csabának (Fidesz), majd Vantara Gyulának (Fidesz)
László Tamás (Fidesz) Szatmáry Kristófnak (Fidesz)
Dr. Seszták Miklós (Fidesz) megérkezéséig Román Istvánnak (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz) dr. Mengyi Rolandnak (Fidesz)
Schön Péter (Jobbik) Pósze Lajosnak (Jobbik)
Volner János (Jobbik) megérkezéséig Hegedűs Tamásnak (Jobbik)
Kupcsok Lajos (Fidesz) B. Nagy Lászlónak (Fidesz)
Burány Sándor (MSZP) dr. Józsa Istvánnak (MSZP)
Riz Levente (Fidesz) távozása után Riz Gábornak (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Banai Péter helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke

Dr. Kopits György, a Költségvetési Tanács elnöke

Gordos József osztályvezető (Nemzetgazdasági Minisztérium)

Megjelent

Benkő Tamás János tanácsos (Nemzeti Gazdasági Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 51 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

ROGÁN ANTAL (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait, illetve meghívott vendégeinket. Elnézést kérek a késésért, frakcióülés volt a másik házban. *(Közbeszólás.)* Minden frakcióülés fontos, mint azt az alelnök urak is tudják.

Hozzá is kezdenénk a mai bizottsági üléshez. A mai bizottsági ülés témáját a kiküldött napirend alapján két napirendi pont foglalja magában. A fő napirendi javaslat a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat, illetve azzal összefüggésben az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács véleménye a törvényjavaslatról. Végezetül a második napirendi pontban szerepel az egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája.

Az első kérdésem az lenne, hogy a tisztelt képviselőtársaim kívánnak-e megjegyzést fűzni a napirendhez. Amennyiben nem, akkor kérdezem, hogy ki az, aki a napirendet ebben a formájában támogatja. *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Köszönöm szépen. Akkor ennek megfelelően hozzá is tudunk kezdeni a napirend tárgyalásához.

Még egyszer tisztelettel üdvözlöm vendégeinket: Domokos László urat, az Állami Számvevőszék elnökét, Kopits György urat a Költségvetési Tanács nevében és értelemszerűen a helyettes államtitkár urat is, a kormány nevében.

A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló T/1498. számú törvényjavaslat (Általános vita)

Az Állami Számvevőszék véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/1. szám)

A Költségvetési Tanács véleménye a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési javaslatáról (1498/2. szám)

Azt szeretném javasolni a tisztelt bizottság tagjainak, hogy részben és lényegében a szokásoknak megfelelően a helyettes államtitkár úrnak adjuk meg a szót, a kormány nevében, hiszen ő lenne az előadója a törvényjavaslatnak. Ezt követően pedig az Állami Számvevőszék elnökének, Domokos László úrnak és végezetül, de messze nem utolsósorban Kopits György úrnak, a Költségvetési Tanács nevében. Ha jól tudom, az elnök úr ki is osztotta a beszéde egy elsődleges vázlatát ezzel kapcsolatban, hogy könnyebben tudjuk követni, bár azt gondolom, hogy mindannyian olvastuk már a tanács ezzel kapcsolatban írásban eljuttatott véleményét.

Ha megengedik, akkor így kezdenék el a bizottsági ülést, utána pedig értelemszerűen a bizottság tagjainak szeretném megadni a szót. Úgyhogy, helyettes államtitkár úr, parancsoljon!

Banai Péter előterjesztése

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a szót.

Azt gondolom, közhelyszerű, hogy a költségvetési törvény az Országgyűlés egyik legfontosabb törvénye. Egyrészt mint értékválasztást, gazdaságpolitikát tükröző javaslat minden költségvetés különleges, egyedi, viszont az Országgyűlés előtt lévő 2011. évi költségvetési törvényjavaslat – azt gondolom – egy külön sajátossággal jellemezhető, nevezetesen azzal, hogy csatlakozásunk óta ez az első költségvetési törvényjavaslat, amely az unió módszertana szerinti 3 százalékos hiányküszöb alatti hiánnyal számol. Nevezetesen ez az összeg 2,94 százalékos hiányt jelent.

Az elkövetkezőkben néhány szóval jellemezném azt a gazdasági környezetet, azt a makroparaméter-pályát, illetőleg azokat a bevételi, kiadási jellemzőket, amelyek összességében ennek a hiánycélnak az elérését lehetővé teszik.

A jövő év sok szempontból különleges. Nemcsak az említett hiány miatt, hanem azért is, mert a gazdasági válság feltehető lecsillapodásával, a belső kereslet növekedésével jövőre 3 százalékos növekedéssel számol a kormány. Az idei évre 0,8 százalékos növekedést feltételez, tehát ehhez képest jelentős GDP-bővülésre számítunk. A fogyasztói árindex változása 3,5 százalék, itt a növekedéssel ellentétben csökkenő pályát láthatunk az idei 4,7 százalékos inflációhoz képest.

A háztartások fogyasztásában szintén változás van az ideihez képest. A költségvetési számokra ez nyilván érdemi ráhatással bír. Az idei várható 2,6 százalékos csökkenéssel szemben 2,6 százalékos növekedéssel számolunk.

A közösségi fogyasztás csökken, itt nyilván az állam saját magán takarékoskodik. Ez körülbelül 7,6 százalékos csökkentést eredményez.

Amit még kiemelnék a makroparaméterek közül, az a szolgáltatások exportja, importja, vagyis a külkereskedelmi mérleg. Egy növekvő gazdaság növekvő beruházásokat, növekvő importszükségletet feltételez, ezért az import nagyobb mértékben, mintegy 9,3 százalékkal bővül a prognózisok szerint, mint az export, amely 9 százalékkal bővül. Ezt a külkereskedelmi hiányt ugyanakkor ellensúlyozza a beáramló tőke, a beáramló uniós források összege, tehát a tökemérleg pozitívuma az, amely biztosítja a folyó fizetési mérleg finanszírozását.

Ha összefoglalóan akarom jellemezni a makrogazdasági számokat, akkor mind a növekedésből, mind a fogyasztásból azt láthatjuk, hogy a költségvetési mozgáster bővülne jövőre. Ugyanakkor az elmúlt húsz év legnagyobb adócsökkentésére kerül sor 2011-ben. Például a személyi jövedelemadó tekintetében, amely törvényjavaslatot az Országgyűlés már tárgyalta. Mintegy 300 milliárddal több pénz marad a magánszemélyek zsebében, nyilván ez a költségvetés bevételeit csökkenti, ugyanígy a társaságiadó-változásoknál is csökkentést látunk, tehát a kedvező makroparaméterek, a nagyobb növekedés, amely önmagában több bevételt generálna, mégsem eredményez abszolút számokban radikális változást a kormányzati bevételekben, hiszen az említett módon az elmúlt húsz év legnagyobb adócsökkentésére kerül sor. Mivel az adók összege adott, és adott a hiánycél, a 3 százalék alatti uniós módszertan szerinti hiánycél, amelyet jövőre el kíván érni a kormány, így adottak a költségvetési kiadások is.

Ez abszolút számokban azt jelenti, hogy a konszolidált államháztartási vagy uniós módszertan szerinti kormányzati szektor kiadásai 2011-ben nagyjából szinten maradnak 2010-hez képest. Bevételi oldalon a költségvetés említett értékválasztását láthattuk, említettem a személyijövedelemadó-csökkentést; a jövő évi adó- és költségvetési szabályoknak egyértelműen a háztartások, a családok a kedvezményezettjei. Ugyanezt az értékválasztást vagy differenciálást értelemszerűen a kiadási oldalon is láthatjuk. Magyarul az, hogy a kiadások összességében 2011-ben nagyjából szinten maradnak a 2010-es szinthez képest, nem azt jelenti, hogy minden változatlan struktúrában és változatlan finanszírozással valósul meg 2011-ben.

A kiadási oldalon a költségvetés prioritásai között láthatjuk a nemzeti közfoglalkoztatási program elindítását. Azt gondolom, ebben a bizottságban ki kell emelni, hogy az Út a munkához program átalakításával, például a nemzeti közfoglalkoztatási programban kis- és középvállalkozások vagy más vállalkozások is részt vehetnek.

A költségvetés kiadási oldalán láthatjuk még az Új Széchenyi-terv elindítását. Ugyanez sok esetben név szerint nem tud megjelenni a költségvetési törvényjavaslatban, de például azok az európai uniós források, amelyek 2011-ben felhasználásra kerülnek, azok az új pályázati felhívások, amelyek uniós forrás terhére kiírásra kerülnek, már az Új Széchenyi-terv

gazdaságpolitikai prioritásai szerint kerülnek megfogalmazásra. Ezeket az Új Széchenyi-tervkiadásokat az uniós támogatások területén még az Új Magyarország fejlesztési terv és a vonatkozó operatív program név alatt találhatjuk, hiszen az Új Magyarország fejlesztési terv és ez az operatív program elnevezésstruktúra az, amit az Európai Bizottság jóváhagyott. A kiadások területén egyértelmű prioritásként megjelenik a határon túli magyarokkal kapcsolatos kiadási területeknek a bővülése; rendkívül jelentős bővülést láthatunk 2011-ben 2010-hez képest. De mondhatnám a tanyafejlesztési program elindítását, vagy mondhatnám a közoktatás modernizációját a kistelepülési kisiskolák támogatásának megnyílásával.

Hogy ha pozitív területeket említek a költségvetés kiadási oldalán, ahol több forrás áll rendelkezésre 2011-ben 2010-hez képest, akkor említenem kell olyan területet is, ahol kevesebb vagy takarékos módon legfeljebb szinten maradó kiadásokat láthatunk. Ez az állam saját területe. Talán az eddigi kormányzati kommunikációval egyértelművé vált, hogy például a minisztériumok dologi kiadásainál ötszázalékos csökkentést láthatunk, tehát például ez egy olyan terület, ahol egyértelmű a spórolás, de ilyen a közszektor úgymond karcsúbb feladatellátása, amely azt is jelentheti, hogy a kormányzati szektorban vagy a helyi önkormányzatoknál is – szélesebb értelemben a teljes közszférában – létszámcsökkenés valósulhat meg.

Azt gondolom, ha a közszektor létszámkérdéseiről és a közszektor finanszírozásáról beszélek, akkor az általános szinten tartó vagy karcsúsító törekvések mellett meg kell jegyezni, hogy ez nem egy generális leépítést, takarékoskodást jelent. A jövő évi költségvetést tekintve például a Belügyminisztérium fejezetében: ha a rendőrségi, rendvédelmi terület kiadásait látjuk, akkor épp növekedést látunk. A kormányzati prioritás a közrend, közbiztonság növelésével összhangban a rendvédelmi terület, ahol jelentős növekedést láthatunk, vagy például a vám- és pénzügyőrség, illetve az APEH összevonásával, új feladatkörök létrehozásával az új adóhatóság létrejötte szintén egy olyan terület, ahol a közkiadások növekedését láthatjuk.

Végezetül egy dolgot szeretnék még kiemelni, amely szintén jelentős visszhangot váltott ki a médiában, nevezetesen ez a nyugdíjrendszer átalakítása. A második pillérből átlépők vagyonának értékesítéséből származó bevételek megjelenése a költségvetésben.

A 3 százalék alatti hiánycél, amely – zárójelben jegyzem meg – azt jelentené, hogy míg néhány évvel ezelőtt sajnos Magyarország Európa rekordere volt a hiány szintjét illetően, sajnos 9 százalék fölötti GDP-arányos hiányról beszélünk, addig jövőre a közé a 4-5-6 ország közé kerülhetünk az unió tagállami közül, amelyeknél 3 százalék alatti a hiány. Ebben, azt gondolom, vagy legalábbis az eddigi vélemények alapján mondhatom, konszenzus van. Abban, hogy ezt milyen módon kívánja elérni a kormány, már nincs, és a sajtó eddigi visszhangja is, vagy egyes vélemények – például a nyugdíjrendszerből áthozott vagy átvett forrás biztosítását, ezzel az eszközzel történő hiánycél elérését megkérdőjelezte, megkérdőjelezték.

Számszakilag azt tudom elmondani, hogy a jövő évi költségvetési törvényjavaslat azzal számol, hogy a második pillérből, a nyugdíjrendszer második pilléréből, a magánnyugdíjpénztárból átlépők vagyonából mintegy 530, egész pontosan 529 milliárd forint kerül bevételként felhasználásra.

Az, hogy a második pillérből átlépnek emberek szabad választás jogán az első pillérbe, és hozzák magukkal a vagyonukat, azt gondolom, elsősorban nem fiskális kérdés.

A magánnyugdíjpénztárak kapcsán ezért két dolgot szeretnék megemlíteni. Egyrészt azt gondolom, hogy a magánnyugdíjpénztárak létrejöttét követően 2008–2009-ben kellett szembesülni a tagoknak azzal, hogy az egész nyugdíjrendszer egy alapvető eleme, a biztonság megkérdőjeleződött. Ezek voltak azok az évek, amikor a magánnyugdíjpénztár-tagok azzal szembesültek, hogy az öregkorra félretett jövedelem épphogy nem növekszik, hanem ez az összeg csökken. Tehát azt gondolom, hogy ez önmagában szükségessé tenné a

nyugdíjfinanszírozás rendszerének az átgondolását. A másik dolog, ami túlmutat a fiskális kérdéseken, az az, hogy látni kell: a jelenlegi korfának a továbbélésével, egy elöregedő társadalommal a tőkefedezeti pillér sem feltétlen képes az öregkori ellátás biztonságát garantálni.

Itt arra gondolok, hogy egy tőkefedezeti rendszerben a nyugdíjasok az épp akkor aktuális részvényeiknek, kötvényeiknek a hozamát tudják élvezni. Nyilván hogy ha egy elöregedő társadalomban kicsi a kereslet, akkor azok a cégek, akiknek a részvényeit az emberek birtokolják, nem tudnak prosperálni. Ez a tőkefedezeti rendszer akkor tud működésképes lenni, hogyha gyakorlatilag külföldre tesszük ezeket a hozamokat. E tekintetben – azt gondolom – a jövő évi adó- és költségvetési szabályok is változást kívánnak elérni. Azt kívánják elérni, hogy az elöregedő társadalom, a csökkenő gyerekszám megforduljon. Kiváló példa erre az adószabályokban látható módosítás, amely a gyermekes családoknak adókedvezményt ad, a harmadik gyermek után gyermekenként 33 ezer forint/hó összegben. Ez például egy olyan kezdeményezés, amely több nyugati országban sikereket ért el, ez egy olyan kezdeményezés, amivel, ha egy elemként is, de több más elemmel együtt sikerül ezt a kedvezőtlen demográfiai folyamatot megfordítani, akkor épp a második pillérből az első pillérbe történő vagyonáthozás fenntarthatóvá teszi a nyugdíjrendszer első pillérbeli működését is.

Összefoglalóan ennyi volt, amit a jövő évi költségvetési törvényjavaslatról mondani kívántam. Értelemszerűen a későbbiekben kérdések esetén állok rendelkezésre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Domokos Lászlónak, az Állami Számvevőszék elnökének adnám át a szót.

Domokos László előterjesztése

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az Állami Számvevőszék a törvényi kötelezettségeinek megfelelően elkészítette a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetési törvényjavaslatról szóló véleményét, az Országgyűlésnek benyújtotta, szíves tájékoztatásul mellékelten meg is küldtem.

Az Állami Számvevőszék véleményénnyalkotása arra irányult, hogy a kimunkált előirányzatok mennyire megalapozottak, teljesítésüket a tapasztalati adatok, az előző évek tényleges és a tervét megelőző év várható teljesítései alátámasztják-e, valamint a javasolt jogszabályi módosítások elősegítik-e. A számvevőszéki ellenőrzés az előző évhez hasonlóan, figyelemmel a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvényben foglaltakra, csak annyiban foglalkozott a makroadatok értékelésével, amennyiben az elkerülhetetlen volt a bevételi és a kiadási főösszegek megalapozottságának véleményezésénél. Ez eltérés az előző évekhez képest, hiszen a Költségvetési Tanács véleménye is majd a mai napirend keretében ismertté válik, és a makropályát külön fogja értékelni, elemezni.

Néhány kérdésre szeretném felhívni a figyelmet. Előtte talán röviden úgy tudnám az Állami Számvevőszék véleményét összefoglalni, hogy a költségvetési törvényjavaslat számos elemében jobb a korábnál. Előrelépés történt, de még jobba tehető, van bőven olyan teendő, amelyben jobb megítélést, az Országgyűlés képviselőinek a döntéseit segítő átláthatóságot és megalapozottságot erősítő megállapítások lehetnek. Jó néhány olyan kérdés van, amelyben az Állami Számvevőszék a megalapozottságáról nem tudott véleményt mondani, hiszen a Magyar Országgyűlés még nem fogadta el az ezt megalapozó jogszabályokat, így ezeknek a felsorolása megjelenik. Ilyen szempontból viszont segíti a képviselői munkát, hiszen egyes tételeknél külön jelezzük ezeket a hiányosságokat, és nyilván ez a következő hetekben

pótlásra kerül, illetve ennek figyelembevételével lehet majd a költségvetési tervezet megalapozottságát teljeskörűen megítélni.

Kedvező változások közé tudom sorolni, hogy egyrészt a bázis alapú tervezési módszertant az állami feladatok körének és ennek ellátásához szükséges forrásoknak a meghatározása váltja fel. Bár hozzátartozik, hogy maga a tervezési tájékoztató ezt megfogalmazza, viszont az új tervezési gyakorlat megvalósítása már a törvénytervezet tekintetében korlátozottan jelenik meg, hiszen bázisalapot, bázisszemléletet tükröz sok tekintetben.

Másrészt kedvező változás, hogy a költségvetési dokumentum normaszövege és indoklása az egyszerűsítés és az áttekinthetőség irányába változott, valamint a sokoldalas, megismételt információtartalmú táblázatok kikerültek az előterjesztésből.

Az idei évről szóló költségvetés esetében a bevételek tekintetében elmozdulás, hogy 33,5 százalékra csökkent azoknak az adóbevételeknek az aránya, amelyekről nem tudunk véleményt mondani. Ez a korábbi években 96 százalék volt. Tehát gyakorlatilag a teljes adóbevételekkel kapcsolatban nem voltak meg a véleményezés feltételei.

Viszont el kell mondani, hogy a költségvetés véleményezésekor a költségvetés közvetlen bevételei tekintetében az adóbevételek 45,7 százaléka az, amelyet az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek 89,5 százalékában tekintettük teljesíthetőnek, a közvetlen kiadások közül száz százalékát, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadásokat tekintve viszont 52,7 százalékát megalapozottnak értékeltük.

Az európai uniós tagsághoz kapcsolódó támogatások tervezése során pozitív irányú elmozdulást tapasztaltunk, a szerződések és a kötelezettségvállalások figyelembevételével tervezték meg a kiadásokat. Az átláthatóságot segítette a társadalmi szervezetek önálló törvényi soron történő megjelenítése, valamint a ppp-programokkal kapcsolatos kiadások túlnyomó részének egy tárcánál való szerepeltetése. Álláspontunk az, hogy az összes szerepeltetése egy tárcánál lenne a legkedvezőbb. Hogyha ez látható, áttekinthető lenne.

Viszont javításra szorulónak érezzük azt, és jelezzük, hogy évek óta visszatérő kockázatot jelent, hogy a törvényjavaslat benyújtásának időpontjában az előirányzatokat megalapozó egyes jogszabályok még nem hatályosak, sőt, egy részük benyújtásra sem került. Ezt úgy oldottuk meg, hogy a számvevőszéki jelentés lábjegyzetében a minisztériumtól kapott jelzéseket tüntetjük fel, ahol úgymond még törvénymódosítás vagy törvényjavaslat várható.

Másrészt a törvényjavaslatból az idei évben is hiányzik az áttekinthetőség, a döntések megalapozottságát segítő összegző kimutatás. Hiányzik a költségvetési évet követő három év várható előirányzatainak a szerepeltetése. Legalábbis az ellenőrzés időszakára ez nem készült el, továbbá a 2010. évi várható adatok sem jelennek meg a dokumentumokban.

Rátérve a fő megállapításokra, indokoltnak tartjuk az éves költségvetés szerkezetét, tartalmát és annak kialakításában részt vevő szervezetek feladatait törvényi szinten, egy átfogó jellegű közpénzügyi törvény keretei között szabályozni. Ez évek óta visszatérő javaslatunk, felvetésünk az Országgyűlés irányában, és a kormány irányában is.

Az adóbevételekkel kapcsolatban ki szeretném emelni, hogy külön magas kockázatúnak minősítettük a társasági adót, a hitelintézeti járadékot, az állami vagyonnal kapcsolatos bevételekből az értékesítési bevételeket, közepes kockázatúnak értékeltük a jövedéki adóbevétel, a társasági adó és az áfa esetében kockázati tényező lehet a GDP tervezett növekedésénél alacsonyabb teljesülés is.

A költségvetési törvényjavaslatban megjelenő hiányhoz – melyben a központi alrendszer hiánya 16,9 milliárd forinttal magasabb az ellenőrzés során megismertnél – kapcsolódó finanszírozási terv természetesen még nem áll rendelkezésre, ezt jelezni kell.

A költségvetésben rendelkezésre álló uniós fejlesztési források keretösszege biztosítja a feladatok ellátását, mivel a szabályozás lehetőséget ad a költségvetési törvényben betervezett összeg túllépésére. Ez a már ismert, úgynevezett felülről nyitott előirányzatok

sorába tartozik. A fejezeti kezelésű előirányzatoknál a tervező szervek mozgásterét szűkítették, a fejezeti kezelésű előirányzatok közül két területen, a központi beruházásoknál és a folyamatban lévő peres eljárásokkal kapcsolatos kiadásoknál forráshiány tapasztalható. Elkülönített állami pénzalapok tekintetében a Munkaerőpiaci Alap költségvetése szerkezetében átalakult, az alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékból származó bevételét teljesíthetőnek minősítettük, ugyanakkor kockázatot látunk az álláskeresői támogatások csökkenő összegében.

A Nyugdíjbiztosítási Alap tekintetében a tervezett kiadási és bevételi főösszegek teljesülési kockázata, a járulékbevételek változása a GDP, a bruttó keresettömeg, valamint a foglalkoztatott-létszám és bér alakulásának, a nyugdíjkiadásoknak a változása pedig a GDP, a nettó átlagkereset, a fogyasztói árindex alakulásának a függvénye. Ezen kockázaton belül jelentkezik a magán-nyugdíjpénztári tagok állami rendszerbe történő visszalépésének üteme. Az Egészségbiztosítási Alap várható hiánya a 2010. évben meghaladja a tervezettet, és 2011-re is hasonló nagyságrendet jelez a költségvetés tervezete. A helyi önkormányzati költségvetési támogatások ugyan csökkennek, de ezek mögött feladatmegszűnés van; ha a bázist a megszűnő feladatokkal korrigáljuk, akkor a változás 4,5 százalékos növekedést jelez. A helyi önkormányzati feladat- és hatáskörben nincs alapvető változás, ezért az önkormányzati forrásszabályozás rendszerében is csak csupán apróbb elmozdulásokat, az áttekinthetőséget is javító egyszerűsítéseket terveznek. Külön fel szeretném hívni az összegző megállapításaimat követő javaslataimra a figyelmet, amelyek – úgy gondolom – azokat a hiányosságokat vagy pontosításokat veszik számba, amelyek javíthatják a költségvetés végrehajtásának a feltételeit és az átláthatóságot. Erre vonatkozóan valószínűleg egy részét majd a következő években lehet hasznosítani. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. És akkor Kopits úrnak, a Költségvetési Tanács elnökének szeretném átadni a szót. Parancsoljon, elnök úr!

Kopits György előterjesztése

DR. KOPITS GYÖRGY, a Költségvetési Tanács elnöke: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim!

A Költségvetési Tanács törvényi kötelezettségének megfelelően tegnap benyújtotta az Országgyűlésnek a költségvetési törvényjavaslatról szóló véleményét. Az anyagot nem kívánom itt megismételni, sőt nem is fogok a 180 oldalas részleteibe belemenni és azokat elmesélni, mindössze azokra a vonatkozásaira szorítok, amelyek megítélésem szerint ennek a bizottságnak a kiemelt érdeklődésére számot tarthatnak – a foglalkoztatás, a beruházások és a közép- és hosszú távú növekedés alakulása –, levonva a költségvetési politika fenntarthatóságára vonatkozó következtetéseket. A Költségvetési Tanács és a kormány foglalkoztatottsági előrejelzései a versenyszektorra 2011-re közel esnek egymáshoz. A költségvetéshez benyújtott makropályából és a kormányzati nyilatkozatokból az olvasható ki, hogy a kormány mintegy 30 ezer fős létszámcsökkentéssel számol a közszférában. A tanács véleménye szerint azonban a betervezett költségvetés előirányzataiból ennél mintegy tízezer fővel szerényebb mértékű csökkenés vezethető le a költségvetési szektorban. A nézeteltérés oka, hogy nincs összhang a költségvetési törvényjavaslat makrogazdasági feltételezései és a költségvetés előirányzatai között.

Saját számításaim szerint a közösségi fogyasztás makropályában szereplő 7,6 százalékos reálcsökkenése nincs összhangban a költségvetési előirányzatokkal. A közölt makropálya mögötti mintegy 30 ezer fős létszámleépítés és átlagbércsökkenés a közszférában nem támasztható alá a személyi kiadások előirányzatainak alakulásával. Ugyanakkor az adóbevételi előirányzatok inkább a makropályával tűnnek összhangban lenni, ezért nincsenek összhangban a kiadási előirányzatokkal.

A Költségvetési Tanács aktualizált makrogazdasági alappályájának a foglalkoztatási mutatói érdemben nem módosultak az augusztusi előrejelzéshez képest. Most én az alappályáról beszélek. De ezek szerint nemzetgazdasági szinten a foglalkoztatottak létszáma lényegében változatlan marad 2010-ben és 2011-ben. A versenyszektorban a foglalkoztatás csökkenése 2010 folyamán megfordult, a korábban vártnál hamarabb, és 2011-re már 0,6 százalékos létszámbővülést várunk. Ez a foglalkoztatásbővülés a versenyszektorban a teljes 2014-ig tartó előrejelzési horizonton fennmarad, összességében 100 ezer fővel bővül körülbelül, ami összehasonlítható a 400 ezer fővel, amit a miniszter úr megnyilvánulásából hallunk.

Az augusztus óta eltelt időszak kormányzati intézkedései, így a személyi jövedelemadót érintő változások a Költségvetési Tanács számításai szerint mindössze 15 ezer főnyi foglalkoztatásbővülést eredményezhetnek. Az adóváltozások következtében a kormány a foglalkoztatottság jelentősebb bővülésére számít 2012-től, miközben az MKKT véleménye szerint azok inkább a magas jövedelműek bevallott jövedelmének növekedését eredményezik majd, elsősorban munkaintenzitás-növekedés miatt. Ami a beruházásokat illeti, a kormány 6,9 százalékos állóeszköz-felhalmozással tervez, ami a tanács véleménye szerint némileg optimista. Saját számításaink szerint ez a növekedési ütem nem több, mint 4,5 százalék. Mivel a kormány makropályája mögötti részletszámítások és indokok nagyrészt nem ismertek, inkább csak feltételezésekre támaszkodhatunk. Bár nem vitatjuk, hogy az általános indoklásban szereplő egyetlen tényező, három jelentős autógyár hivatalosan is bejelentett beruházása érdemben képes növelni a beruházások növekedési ütemét, úgy gondoljuk, hogy a nézeteltérés oka részben az ágazati különadók beruházási hatásainak értékelésére vezethető vissza. Nézetünk szerint az ágazati adókkal sújtott társaságok az adóteher egy részét át fogják hárítani a fogyasztókra. Az át nem hárított rész nyereségüket közvetlenül csökkenti, ami viszont tulajdonosaikat arra fogja késztetni, hogy beruházásaikat csökkentsék, vagy legalábbis részben elhalasszák az adók hatályban lévő periódusa utánra. Mivel a költségvetési törvény az adóbevételeket nagyságrendileg százmilliárd forinttal alacsonyabbra tervezi, mint a saját makrogazdasági számításaink alapján az adódik, azt mondhatjuk, hogy a 2011-re tervezett költségvetési egyenlegnél akár alacsonyabb hiány is elérhető. Ez természetesen függvénye annak, hogy valóban bekövetkezik-e az a visszalépési hullám, amelyre a kormány a magánnyugdíjpénztári tagok körében számít. Az erre vonatkozó kormányzati feltételezést, beleértve az ebből származó költségvetési bevétel elszámolhatóságát, adottságként elfogadjuk.

Most itt csak meg szeretném említeni, hogy tisztelettel eltérek a helyettes államtitkár véleményétől, amire a korfából lehet következtetni: hogy tulajdonképpen melyik rendszerben lesz tényleg kevésbé fenntartható kilátás a jövőben. Én azt mondanám, hogy homlokegyenest nem értek egyet azzal, amit mondott, és ezt nem azért mondom, mert preferenciám volna egyik vagy a másik rendszerhez képest. Dús a múltam ebben, úgyhogy nem kell hogy itt magyarázzam a bizonyítványomat, ezt személyesen is mondom, szakmabeli háttérem miatt, de abban egyébként, hogy a jelenlegi magánpénztártagoknak az átirányítása, átterelése az egyik rendszerből a másikba fenntartható vagy átlátható, az igenis nagyon érint bennünket, mert annak fenntarthatósági következményei lehetnek, és lesznek is.

A 2011-es évi költségvetési egyenleggel kapcsolatos inkább pozitív kockázatok ellenére azt látjuk – és ez persze ellentétben van azzal, amit múlt évben láttunk, ott inkább negatív, nagyon nagy negatív kockázatok voltak, itt pozitívak a kockázatok –, hogy a 2011-es időszakban a hiány gyors és jelentős növekedése várható. Amit már nagy valószínűséggel nem lesz képes ellentételezni egy jelenleg akár csak javaslatként megjelenő új költségvetési forrás. Ahhoz, hogy ez ne vezessen ismét fenntarthatatlan költségvetési pályához, olyan mértékű folyamatos gazdasági növekedésre lenne szükség, ami nem támasztható alá sem az elmúlt hónapok adóintézkedéseivel, sem a 2011-es évi költségvetési törvényjavaslattal.

Mivel a foglalkoztatási és beruházási adatok alapján a növekedési ütem a 2014-ig terjedő időszakban nem emelkedik 3-3,3 százalék fölé, ellentétben a kormány által várt 5,2 százalékkal, az átmeneti adók és a nyugdíjvagyon-bevétel megszűnése, majd az ezt követő további adócsökkentések után a 2011-re tervezett állami kiadási szintnek nincs fedezete.

Amíg a problémát nem sikerül tartós – hangsúlyozom: tartós – intézkedésekkel megoldani, addig fennmarad a bizonytalanság a gazdasági szereplők körében, amely megnyilvánul az államkötvények több százalékpontos hozamfelárában. Ehhez az is hozzájárul, hogy nem történt előrelépés az állami pénzügyek átláthatósága terén. Sőt, egyes vonatkozásban éppen hogy esetleg hátrálás is történt.

A magas kockázati felár, amelyet nemcsak az állam fizet a saját adósságában, hanem a háztartások a lakáshitelek, a vállalkozások pedig a beruházási hitelek után, az utóbbi hónapokban többször tovább emelkedett ahhoz a szinthez képest, amely eleve érdemben meghaladja a visegrádi országok átlagát. Ráadásul megfigyelhetjük azt, hogy mindez akkor történik, ezekben a hetekben, amikor a fejlett országok monetáris politikája történelmileg nagyon laza, rendkívül laza, ami rendkívüli likviditásbőséget eredményez világszerte.

Még hozzáfűzném azt is, hogy a legtöbb feltörekvő piacú országban, Ázsiában, Latin-Amerikában próbálnak védekezni a tőkebeáramlás ellen, ami a federal system monetáris politikájából fakad, úgy próbálnak védekezni, hogy tőkekorlátokat hoznak be, ami szinte elképzelhetetlen, mert ha visszaemlékezünk az 1997-es vagy '98-as válságokra, egy ország volt, Malajzia, ahol ez történt, és mindenki ordított, hogy ezt nem lehet csinálni, s a többi. Most semmi! Most az történik, hogy Brazília, Thaiföld, Korea, Indonézia... Soroljam tovább? Ezek mind tőkekorlátozásokat hoznak. Miközben fizetünk 7 százalékos hozamot, a magyar tízéves államadósságot. Úgyhogy nemcsak az államadósság kiadásainak csökkentése érdekében lenne elemi érdeke Magyarországnak, hogy ezt a felárat csökkentése, hanem azért is, mert ez komoly akadálya a reálgazdasági növekedésnek is, ami nélkül nem képzelhető el fenntartható költségvetési politika sem. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket.

A bizottság elnökének véleménye

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Urak és Államtitkár-helyettes Úr! Én lassan átadnám a szót a bizottság tagjainak, de ha megengedik, egyvalamit azért betartanék. A fontosabb törvényjavaslat tárgyalásánál mindig azt szoktam tenni, hogy az elején elmondom a véleményemet, és utána értelemszerűen nem szólok hozzá többet, hanem megpróbálok levezető elnöki minőségben viselkedni.

Tisztelt Képviselőtársaim! Most is nagyjából ugyanezt tenném az eddig elhangzottakkal kapcsolatban. Több dologra is szeretnék kitérni. Először is szeretném elmondani: az én meggyőződésem szerint a 2011-es esztendő egy különleges esztendő, ez bizonyos értelemben a megújulás éve, és ez a költségvetés is bizonyos értelemben a megújulás évének is a költségvetése.

Miért mondom ezt? Azért gondolom, mert ez az első olyan pillanat, amikor egy hatalmas fordulópont következik be Magyarországon, az eddigi költségvetések az elmúlt esztendőben is gyakorlatilag végig annak az irányát jelezték, hogy hogyan nőtt Magyarországon valamennyire az újraelosztás mértéke, illetve hogyan nőtt egyébként maga az adóterhelés is. Én azt gondolom, hogy ebben 2011-ben fordulat következik be, ez a költségvetés több pénzt hagy az embereknél, a magyar családoknál, a magyar vállalkozásoknál. Tehát csökken mind az adóterhelés, mind az újraelosztás mértéke a következő esztendőben. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos előrelépés. És ha úgy nézzük, akkor egy költségvetés alapvetően kétféle módon tud hozzájárulni természetesen az ország polgárainak az érzéseikhez, az életviteléhez. Egyik oldalról hozzá tud járulni a közszolgáltatások minőségén keresztül, de ott nem mindegy, hogy ezt milyen áron teszi meg, a másik oldalon hozzá tud járulni azzal, hogy több vagy kevesebb pénzt vesz el tőlük. Én azt

gondolom, hogy ez utóbbiban történik most előrelépés, tehát ez a költségvetés igazán az adótörvényeken keresztül fejt ki az összes létező pozitív hatását.

És ezt azért nagyon fontos hangsúlyozni – ráadásul ezek az adótörvények, én azt gondolom, hosszú távon is nagyon jelentős hatást fejtenek ki –, mert ez a költségvetés azzal, hogy egyébként egy olyan pályát állít föl, ahol lehetőség volt az elmúlt húsz esztendő legnagyobb mértékű adócsökkentésére, olyan adórendszer vezet be, ami munkára ösztönöz. Hiszen ha valaki minél többet dolgozik, annál inkább van esélye arra, hogy többet is keressen, mert nem az történik, hogy egyre magasabb jövedelemszintre lépve egyre többet vonnak el tőle, ha kétszer annyit keres, kétszer annyi adót fizet, ha háromszor annyit, háromszor annyit, ha tízszer annyit, tízszer annyit.

A másik oldalról egy fontos előrelépés, hogy ez elismeri egyébként a családoknak a költségeit, elismeri a gyereknevelés terheit, ezek olyan társadalmi terhek, amelyek el nem ismerése mindig kedvezőtlen társadalmi folyamatokat indított el.

A másik oldalról arról is fontos beszélni, hogy a vállalkozásoknál is több pénzt hagy, már csak azzal is, hogy egyrészt adócsökkentések, másrészt jelentős egyszerűsítések következnek be. Én ezeknek a hatásait nem becsülném alá. Azt gondolom, hogy nagyon nehéz megítélni azt, hogy ha a magyar vállalkozásokról béklyókat vesszünk le, akkor azok a béklyók milyen mértékben lökik majd meg mondjuk adott esetben például a foglalkoztatás növekedését. Ilyen béklyók lekerülnek a vállalkozásokról a következő esztendőben, tehát 2011 ebből a szempontból fontos előrelépés.

Szeretnék arról is beszélni egy kicsit, mert ezt fontos dolognak tartom – azt gondolom, ez tükröződik a Költségvetési Tanács véleményében is –, bár ha az elnök úr megengedi, néhány megállapításával vitatkoznék, ezek között a megállapítások között a 2011-re vonatkozóak, azt gondolom, kifejezetten pozitívak, az elnök úr a későbbi időszakra vonatkozóan vázol fel kockázati tényezőket. Én azt gondolom, hogy ha most megnézzük a 2011-es esztendőt, valójában óvatos tervezés mutatkozik ebből a szempontból a számokban. Óvatos tervezés, az eddigiekkel ellentétben, mert ezt 2010-ben is láthattuk, hogy ott eltúlozták a bevételeket, és alábecsülték a kiadásokat. Ehhez képest – azt gondolom – 2011-ben pontosan fordítva történik mindez. A kiadások tervezése, és erre majd ki fogok térni, néhány helyen nem véletlenül tartalmaz tartalékot magára nézve. A másik oldalról viszont, a bevételeknél valóban reális, tehát ennél magasabb szintű bevételeket is lehetne várni ezektől az adótörvényektől. Itt megvan az az óvatosság, például a válságadó-bevételeknél, megvan az a lehetőség, hogy adott esetben a kormány mozgásteret hagy: lehet több is, és lehet kevesebb is, és ő a maga részéről sokkal inkább – azt hiszem, hogy – az óvatosság elvével kalkulál itt a bevételek alakításánál.

Egy kétségkívül kockázatos pont, amiről a Költségvetési Tanács elnöke beszél – és a Költségvetési Tanács is a véleményében –, hogy mi történjen a magán-nyugdíjpénztári tagok átlépése tekintetében. Ez hosszabb távon is meghatározó kérdés. Szeretnék hivatkozni azokra a vita kezdetén megjelent első közvélemény-kutatásokra, amik azt mondták, hogy körülbelül a magán-nyugdíjpénztári tagok 30 százaléka – az összes kutatás szerint, bármelyik kutatóintézetét is olvastam – mind azt mondta, hogy ő szinte biztosan visszalép. Körülbelül 40 százalék volt bizonytalan, és 25-30 százalék volt inkább amellet, hogy a maga részéről maradna a magán-nyugdíjpénztári rendszerben. Csendben teszem hozzá, hogy ha ezt az 530 milliárd forintot számoljuk, amit itt a költségvetés ebből a szempontból bevételi oldalról mérlegel, akkor – azt gondolom – ez a 30 százalék szempontjából is óvatos becslés, tehát a realitásokat abszolút tükrözi. Még akkor is, hogyha arról beszélünk, hogy egyébként a legalacsonyabb jövedelműek lépnek át legnagyobb számban, én azt gondolom: ez a 30 százalékos ráta fedezi ezt az 530 milliárdot. És ez most itt nemcsak egyszeri bevételi hatását tekintve jelent valamit, hanem ma a nyugdíjjárulékok maradása szempontjából a jövőre nézve is van természetesen kihatása, a 2012–13-as költségvetésre, és ahogy említettem, ezek a

kutatások is azt mutatták, hogy az emberek nagyobb része hezitál, és ki fog derülni természetesen, hogy mit érnek ezek a számok a jövőre nézve. De azt gondolom, hogy 2011-re ez ismét csak alátámasztja a kormány számításait.

Ugyancsak szeretnék arról beszélni, hogy a bértömeg-előirányzatoknál joggal vetette fel az elnök úr: a költségvetés által tervezett, a kormány által kommunikált leépítésekhez képest a bértömegcsökkenés nem tűnik olyan mértékűnek. Azt gondolom, hogy ebben van a kormánynak egy olyan lehetősége, amit – szeretném leszögezni – a Fidesz képviselőcsoportja fontos lehetőségnek tart. Az a lehetőség ugyanis benne van, hogy adott esetben a kormány a legalacsonyabb jövedelmű köztisztviselők esetén akár egy egyszeri pótlékkal egy vagy két esztendőre el tudjon térni a jelenlegi bérszínvonalától. Ebben a költségvetésben erre mondjuk pályakezdő fiatal, gyerek nélküli köztisztviselők, közalkalmazottak esetében – például a rendőr –, igenis lehetőséget kell biztosítani. Mert hogyha ez nem történik meg, akkor nem tudunk bizonyos célokat elérni.

Például a közbiztonság javítását, az állam hatékonyságának a javítását. Azt, hogy ez tartalékként ott van mint lehetőség, azt gondolom, a kormány akkor tudja kiaknázni, hogyha egyébként a közszférára vonatkozó karcsúsítási lépéseket megteszi. Tehát ebből a szempontból a költségvetés ösztönző hatású is, másik oldalról – én azt gondolom – a kormánypártok részéről is meglesz ez a nyomás, és meglesz természetesen a kormány saját célkitűzései felől is, hogy ezt megtegye. Én ezt egy fontos dolognak tartom, ezért egyáltalán nem bánom, hogy ez a lehetőség ebben a költségvetésben így benne van. Azt gondolom, hogy ez sokkal inkább közelít a realitásokhoz, tisztelt elnök úr, mint hogyha ezt nem tették volna bele, és ehhez képest ez a típusú politikai nyomás mondjuk a következő esztendőben megjelenne.

Tehát összességében nyugodtan elmondható: ennek a költségvetésnek valóban azok a céljai, hogy úgy szolgálja a megújulást 2011-ben, hogy lehetőséget ad arra, hogy aztán meglökje a gazdasági növekedést, a fogyasztást, több pénzt hagyjon az embereknél és a vállalkozásoknál, és ugyanakkor reálisan tervezzen 2011-re. Azt gondolom, hogy ezek ebben a költségvetésben benne vannak.

A másik oldalról, ha már a későbbi évekről beszélünk – bár most alapvetően a 2011-es költségvetés természetesen a vitánk tárgya –, azt gondolom, hogy ott vannak olyan dolgok, amiket nagyon nehéz kalkulálni. Tehát nagyon nehéz kalkulálni, hogy adott esetben valóban egy egyszerűbb adórendszer mennyiben fogja plusz adóbefizetésekre ösztökélni az embereket az eddigi jövedelemelvitkolás helyett. Kétségkívül vannak olyan adatok, ezt mindannyian láthatjuk, ugye a nálunk kisebb Szlovákiában majdnem több személyi jövedelemadót fizetnek be, mint Magyarországon. Persze ennek van köze a foglalkoztatottsági szintekbeli eltéréshez is, de talán van köze az adórendszerhezbeli különbséghez is, összességében.

Én azt gondolom, jobban fogjuk látni 2011 végére, 2012 elejére, hogy ezeknek valójában tartósan milyen hatásuk van a költségvetés bevételi oldalára. De senki nem arra számít, hogy a gazdasági növekedésből származó bevételek, a gazdaság kifehéredéséből származó bevételek rögtön jelentkeznek. Azt gondolom, hogy az egy realitás, hogyha egy adórendszert stabilan meg lehet tartani, és 2011–12–13 távlatában fenn lehet tartani, akkor három esztendő után a pozitív hatásai is jelentkezzenek, pontosan a válságadó kivezetésének az időszakában. Szerintem azért ennek van realitása.

A mértékén lehet vitatkozni, én ebben egyetértek az elnök úrral, de hát ezeket akkor kell pontosítani, hogyha látjuk, hogy ezek a hatások egészen pontosan milyenek. Szerintem azért ennek igenis van esélye. És ebből a szempontból nagyon fontos dolog, hogy egy kormány nem halogatta ezeket az elképzeléseit, hanem az elején megvalósította. És kiszámítható, stabil adópályát vázol fel, és ahhoz próbálja a költségvetést igazítani. Valljuk be őszintén, ez az elmúlt években többször fordítva történt. Nem véletlen, hogy ilyen cikk-cakkos gazdaságpolitikát lehetett tapasztalni.

Hadd térjek ki egy pillanatra az elnök úr által felvetettekre itt, a hozamszintnél is. Én egyetértek azzal, amit az elnök úr elmondott: nagyon fontos dolog az országkockázati felár csökkentése. Az ország szempontjából is, a bankrendszer biztonsága szempontjából is, a vállalkozások finanszírozása szempontjából, sőt alapvetően a lakáshitelek finanszírozása szempontjából is. De azért egyvalamit tegyünk hozzá: a jelenlegi hozamszintek alapján vágjunk bele a költségvetés újrafinanszírozásába, valamikor a következő év elején. Nem fogunk sokkal kedvezőtlenebb feltételeket kapni, mint azok az IMF-hitelek, amiket kiváltunk vele. Én azt gondolom, hogy ez az, ami önmagában elgondolkodtató. Tehát nagyon jó ez az ábra, amit elnök úr és a munkatársai elhozta ide, ami persze jól mutatja, hogy ennek az igazi útja az valahol 2009-nek az elején, 2008-nak a végén volt, tehát a felfutása nem véletlenül az előző kormány ebből a szempontból átgondolatlan gazdaságpolitikájához vezet, és utána ugyan csökken, amiben látszólag ez a 2010. áprilisi időszak, a választások előtti tűnik a legnagyobb mértékűnek, de azért egyvalamit hadd tegyek hozzá, elnök úr: ebben az időszakban senki nem akart a piacról hitelt felvenni, tehát ez egy olyan szám, ami van is, meg nincs is, a másik oldalról nagyon jól tudjuk, hogy ebben az időszakban, a választások közeledtével nem azt mérlegelték a piacok, hogy most valójában milyen helyzetben van az ország stabilan, hanem maguk fogalmaztak meg egy pozitív várakozást. Ez nem tényadat, abban az értelemben nem tényadat, hogy ezen nem tudott volna akkor senki semmit finanszírozni.

Én azt tartom fontos dolognak, és ezt tükrözi ez a táblázat, hogy kétségkívül Lengyelország, Csehország – Németországot azért nem tenném ide – egy kicsit külön ábra ebből a szempontból, nálunk kedvezőbb pályán mozog. De azt azért tisztelettel hadd tegyem hozzá, hogy ebben az is benne van, hogy ezeknek az országoknak – ha megnézzük – az államadósságszintje azért igen messze van a miénktől, akár Lengyelországé, akár Csehországé, és ez bizony tükröződik benne. És ha ezen nem tudunk változtatni, mert örökség, akkor azért teljes egészében azt a típusú hozamszintet ne várjuk el. Én azt gondolom, hogy ez igazítható, alakulhat is a következő években. Ha a költségvetés valóban stabilan tartható 2011-ben, hogyha meg lehet szabadulni a béklyók egy részétől, hogyha elindulhat az IMF-hitelek részbeni kiváltása, akár még egy picit kedvezőbb feltételekkel – mert én azért láttam olyan számításokat, amik azt mondják, hogy akár ha tizedszázalékpontokkal is, de van, akár az IMF-kondíciókhoz képest, lehetőség még egy kedvezőbb kiváltásra 2011 elején vagy 2011 közepén –, ezek mind ahhoz vezethetnek, hogy csökkenhet ez az országkockázati felár. De azt hiszem, nem reális azt elvárni, hogy ez néhány hónap alatt következzen be. Tehát azt gondolom, hogy ha a költségvetés készítői azzal kalkulálnak, hogy az országkockázati felár csökkenése igazán nem 2011-re, hanem talán 2012 környékére vagy 2011 végére következhet be, akkor az közelebb áll a realitásokhoz, és végül is a költségvetés kamatszámításai is ezt tükrözik. Azt kell mondjam, hogy én ebből a szempontból ott is az óvatosság elve alapján kalkulálok.

Tehát az összes tényezőt figyelembe véve mondom azt, hogy – sajnos az öröklött tényezők miatt – Magyarországnak a nettó országkockázati felára a magas adósságszint miatt gyakorlatilag nem tud ugyanaz lenni, mint Lengyelországé és Csehországé; vagy legalábbis a piacoktól nagyon eltérő értékelést tükrözne. Van realitása annak, hogy sokkal közelebb kerüljön oda, csak sajnos ehhez valószínűleg idő kell, és az, hogy olyan gazdaságpolitika induljon be, amiben benne van a realitás és a lehetőség az államadósság lépésről lépésre való csökkentésére. Köszönettel vettem az elnök úr és munkatársai által elkészített véleményeket, és azt szeretném kérni önöktől, hogy a 2011-re vonatkozó költségvetés általános vitára való alkalmasságát támogassák, mert azt gondolom, hogy ebben a költségvetésben bőven megvan az a lehetőség, hogy 2011-ben valóban új pályára állítsa Magyarországot. Ezeket a lehetőségeket valószínűleg majd év közben is mérlegelni kell, hogy mennyire sikerült velük élni, és mennyire nem.

Engedjenek meg nekem valamit, mert sajnos közben itt vannak más parlamenti programok is párhuzamosan, én egy időre át fogom adni az elnöklést Szatmáry Kristóf alelnök úrnak, de remélhetőleg a vita végére vissza fogok érni ide. *(Kopits György közbeszól.)* Ha gondolja Elnök Úr, akkor egy kávé mellett is meg tudjuk osztani egymással az eltérő véleményeinket adott esetben, de természetesen megadom a szót. Parancsoljon!

Dr. Kopits György reagálása

DR. KOPITS GYÖRGY, a Költségvetési Tanács elnöke: Nagyon köszönöm. Tekintettel arra, hogy el kell hogy menjen, csak hogyha engedne, pár szóval válaszolnék a megfigyeléseire. És nagyon köszönöm, mert látom, hogy ezek mind átgondolt érvek, nem kapásból jönnek, úgyhogy én ezért különlegesen hálás vagyok.

Igazából egyáltalán semmi problémánk nincs az óvatossággal, mi óvatospártiak vagyunk végig, költségvetési tervezésben is, és ezt tényleg láthatjuk 2011-re is; ezt lépten-nyomon elmondjuk, hogy ez egy óvatos költségvetés. Egyébként ezért is gondolom, hogy nem is szükséges Magyarországon – és többször elmondtam, hogy teljesen egyetértek a kormányzati lépéssel –, nem kell ide se Valutaalap-, se EU-segély, se semmi. Nem kell. Meg tudjuk mi, magyarok csinálni ezt, teljesen egyetértek evvel.

Ami személyes véleményem (nyilván a tanácsnak nincs erről véleménye, de hátterem miatt kénytelen vagyok ezt megemlíteni): ami a visszalépést illeti a magánnyugdíjpénztárból, ezek a számok teljesen hihetőek, és pláne rövid távon a legtöbb ember – beszélve rokonokkal, barátokkal, ugye mindnyájan beszélünk, nekem is vannak rokonaim, akikkel beszélek, sőt az V. kerületben, ahol élek, ott is beszélek – nagyjából tanácstalan, de a 30 százaléka valóban elhíhető mint szám. De a 30 százalék azt jelenti, hogy túlnyomóan azok lépnének vissza – legalábbis ezt tenném én magam is valószínűleg –, akik már nagyon közel állnak a nyugdíjkorhatárhoz. Ami azt jelenti, hogy ezek már nagyon közeli jövőben fognak igénybe venni járadékokat, nyugdíjellátást.

Az 530 milliárddal nekem nincs igazából gondom, olyan értelemben, hogy ez igen, megvalósítható, de egy csomó technikai feltétel van, amit nem ismerünk a költségvetésből, például hogy ez hogy lenne sterilizálva a pénzpiacokon, s a többi. Nem kritikaként mondom, csak még mindenki jogosan várhatja, és gondolom, a „konyhában” még dolgoznak ezen, mert nem lehet ilyen gyorsan ezt az egészet kidolgozni.

Ami a tartalékokat illeti, a bértömeggel kapcsolatban: ez, amit elmondott, teljesen elfogadható mindenki által. Jó lett volna persze, hogyha a költségvetési kötetben ez el lett volna magyarázva, hogy miért vannak azok a számok, ez a látszólagos összhanghiány a makroszámokban és a költségvetési előrejelzésekben. Jó lett volna, hogyha láthatóbb lett volna. Ez csak és kizárólag átláthatósági kérdés. Na most igaz, hogy 2011-ről beszélünk, de 2011-nek borzasztó fontos hatása van a középtávra, és sajnálattal kell megállapítani azt az óvatosságot, amit érzünk a 2011-es költségvetési tervezetben, ez valahogy hiányzik, ami a középtávot illeti, vagy akár a hosszú távot. Ez igazából a gondom, hogy nincs egy tartós intézkedés az adóztatásban. És nekem semmi gondom az adóztatásnak az élénkítésével vagy igazságosabbá tételével, ez nem a mi dolgunk, hogy megállapítsuk, hogy most igazságosabb-e az új adórendszer, mint a régi. Ez nem a mi dolgunk, a kérdés az, hogy van-e – és a válasz az, hogy nincs –, legalábbis mi nem találtunk egy olyan intézkedést, aminek tartós hatása lenne a költségvetési egyenleg javulására. És ez a gond – és ez az, ami tényleg aggodalmat okoz számunkra –, hogy ha strukturális egyenlegről beszélünk, és ez a lényeges, ami tartható, ami tartós; a rendszer általi strukturális egyenleg sajnos csúnyán néz ki: hogy mondjak egy kifejezést. Vagy legalábbis aggasztó, és főleg hogyha tekintetbe vesszük az 5,5 százalékos GDP-növekedési előirányzatot, ami tulajdonképpen lehetetlen, hogy megtörténjen – emberi számítás szerint – avval a kapacitással, ami sajnos már megvan a beruházások által, a tőke- és a munkaerőpiacon, ami a legalacsonyabb aktivitási rátát mutatja az egész unióban, Málta

kivételével, körülbelül 50 százalék. Szóval ez egy probléma, ebből 5,5 százalékot nem tudunk kihozni, hogyha egy függvényben dolgozunk, és technikailag megteesszük azt, és pláne nem óvatosság. Szóval ez az, amire mint gazdasági bizottság érdemes odafigyelni.

Na most a végén a hozamszint – elnézést, de nekem nem vigasz az, hogy ez azért talán még olcsóbb, mint amit az IMF-nek vagy az EU-nak fizetnénk, mert bizonyos fokig azok büntetőkamatok, amit azokon kell fizetni; én inkább Lengyelországhoz, Csehországhoz, a visegrádi országokhoz vagy inkább latin-amerikai országokhoz akarom hasonlítani. Igen, nagyon súlyos háztízszákot örökölt ez a kormány a múlt 8 évből, nem kérdés, 80 százalék adóssági ráta, ez nem magától történt, ez egy borzasztó dolog, de a várakozásokat illetően igenis lehet ezen javítani olyan értelemben, hogy megnyugtatójuk, és nem a spekulánsokat, akik csak pénzt akarnak csinálni azzal, hogy forró tőkét behoznak és kivisznek, nem erre gondolok, hanem az úgynevezett real money investorokat, közép-, hosszú távú konvergenciabefektetőket. Ezek jönnek hozzám és kérdezik, mi történik itt. És velem nagyon őszintén beszélnek, megmondom őszintén, és ezek Magyarország-drukkerek; mikor elkezdik démonizálni a pénzpiacokat, csak gondoljunk olyanokra, akik itt éltek még diákkorukban, megszerették Magyarországot, megtanultak magyarul, és felhívnak New Yorkban, és azt kérdezik, mi történik itt. Mert a várakozások lényegesek. És ezt nem tudom eléggé hangsúlyozni, és ez sokkal fontosabb most, mint tíz-húsz-harminc évvel ezelőtt, mert a technológia is ott van, ami által ugye azonnal, csak gombnyomásra és 24 órás piacon keresztül állandóan kommunikálják és figyelik, vajon Magyarország hogy áll. Nem kell minden kártyát az asztalra tenni, mert nem is lehet. De azt, hogy ez a kormány eltökélte magát arra, mint például az angol jobbközép kormány, amelyik szintén rossz örökséggel került be, és azt mondták, hogy mi felállítunk egy költségvetési tanácsot, és ezt csak megemlítem, by the way, hogy nagyon is figyelték, hogy hogy működik a mi Költségvetési Tanácsunk, és legjobban hozzánk hasonlítanak, és nem a svédekre, belgákra, hollandusokra vagy akár az Egyesült Államokra, és hogy Magyarországnak van egy adósság-szabályrendszere, amely azt mondja, hogy az az adósság nem fogja meghaladni azt, amit örököltünk. Csak nem fogja meghaladni. Nem az, hogy milyen tempóval csökkent, de az adósságszabály megállapítja azt, hogy ehhez milyen fajta elsődleges többletet kell kreálni, és milyen fajta belső tételekkel úgy, hogy még engedni is az automatikus stabilizátorokat működni, ez egy gyönyörű made in Hungary. Szóval az nem érdekes, hogy milyen párt, ki találta ki, ez jó. Ezt higgyék el nekem, hogy ha erre ez a kormány azt mondja, hogy ezt igenis középtávon megcsináljuk, ehhez tartjuk magunkat, ez hónapok alatt segít, és pláne a 2011-es költségvetés, mondjuk azokkal a konzervatív számításokkal, ez nagyon is hozzájárul ahhoz, hogy az az áprilisi csökkenés..., mert ugye a piac mit várt, a piac azt mondta, hogy itt van egy regime change, ez egy új kormány, amelyik bejön kétharmados többséggel, itt aztán tényleg váltás van, egy rendszerváltás igazából, itt most már nem lesz átláthatatlan költségvetés, vagy hogy az állami vállalatoknak csak a hozamait vagy az osztalékait mutatjuk, hanem tényleg, itt röntgen lesz, itt állandó figyelmesség lesz. Ezeknél az állami vállalatoknál, amelyek éveken át skandalumokat produkáltak, és rosszul gazdálkodtak, ezeknél van változás. Itt lesz átalakítás.

Igenis, nemcsak megkapják a százmilliárdot, úgy mint az utóbbi húsz évben is, ahogy le van fektetve a költségvetési dokumentumban, hanem itt igenis a kormány elvárja azt, hogy ezek a vállalatok egy komoly átalakításon menjenek keresztül, hogy úgy viselkedjenek és úgy működjenek, ahogy az tényleg az üzleti világ is és elsősorban a részvényesek – mi mindnyájan – elvárják. Láthassák, hogy hogyan működnek.

Elnézést ezért a kitérőért, de ezek azok a dolgok, amelyek a hozamokat mozgatják. Köszönöm szépen a türelmét, elnök úr.

(Az elnöklést Szatmáry Kristóf alelnök veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Rátérnénk a bizottság tagjainak véleményére. Sorrendben: Hegedűs úr, parancsoljon.

Hozzászólások

HEGEDŰS TAMÁS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Az előterjesztett költségvetési törvényjavaslathoz az elsődleges észrevételektől indulnék a részletesebb véleményünk felé. Mindjárt első olvasásra is feltűnő, hogy a költségvetésnek a kiadási oldalán nincs igazán jelentős átrendezés. Inkább a folytonosság jellemző az előző évekhez képest, ami különösen akkor derül ki, amikor megnézzük az előterjesztés végén lévő, az indoklás mellékletét képező funkcionális bontású kiadási szerkezetet. Azt, hogy ez önmagában megjelenik a költségvetési előterjesztésben, nagyon üdvözljük, és azt is, hogy ez a funkcionális bontás nemcsak egy utólagos kimutatásként jelenik meg az elemzés szintjén, hanem a tervezés fázisában is jelen van. Ez különösen akkor fontos, hogyha az történik, mint ebben az évben is, hogy maguknak a költségvetési fejezeteknek a szerkezete jelentősen átalakult a minisztériumok átszervezése miatt.

Miközben a kiadási oldalra egy változatlanosság jellemző, addig a bevételi oldal jelentősen átrendeződik. Önmagában jónak tartjuk, hogy az adócsökkentés megjelenik a kis- és középvállalkozóknál, illetve a családoknál, ez egy üdvözlendő irány, ahogy az is, hogy ehelyett a terheket a multinacionális cégekre helyezi a kormányzat.

De kérdés az, hogy mitől lesz ez fenntartható. Tehát ezek az extrabevételek, mint ahogy a neve is mutatja: különadók, ezek most és az elkövetkező egy-két évben egyensúlyban tudják tartani a költségvetést, a fenntarthatóságot azonban nem biztosítják.

Önmagában az, hogy a hiánycél kisebb, mint három százalék, ez természetesen egy jó cél, és az egyensúly szempontjából üdvözlendő, az államadósság helyzetére is kedvező hatással van, de önmagában még nem jelent paradigmaváltást. És itt jutunk el az alapvető problémához.

Természetesen, ellenzéki pártként nem a saját programunkat, a Jobbik programját kérjük számon a költségvetésen, hiszen a Fidesz-KDNP nyerte a választást, így annak a programnak kell megjelennie a költségvetésben. Ettől függetlenül a paradigmaváltás mindenképpen elvárható magától a költségvetési javaslattól is, mint ahogy általában a gazdaságpolitikától, az elmúlt 8 év zsákutca után. Már csak azért is, mert ezt a paradigmaváltást a Fidesz is meghirdette. Ez részben meg is történt, erre is ki fogok majd térni, de arra is, hogy ezt csak féloldalasan van.

Az általános indoklás szintjén, hogyha ellentmondásosan is, de érvényesül az új szemlélet, ugyanakkor az ott megfogalmazott prioritások és célkitűzések a költségvetésnek a kiadásoldalán nem vagy alig tükröződnek. Ezt később részletezni is fogom. Mint jeleztem, ezt érdemnek tartjuk, hogy a lakossági megszorítás helyett, mondjuk úgy, hogy a multikat szorongatja a kormányzat ezekben az években, hiszen az elmúlt években elég jelentős extraprofitra tettek szert ahhoz ezek a vállalatok, hogy most egy nagyobb részt vállaljanak a közteherviselésből. Viszont, mint említettem, a fenntarthatóságnál nem látható, hogy miből lesz biztosítható az, hogy ha ezeknek az extraadóknak a hatálya lejár, akkor miből fogja az állam a szükséges bevételeket biztosítani. Vagy pedig, ha nem cél ezeknek a bevételeknek a biztosítása, hiszen ez is lehet egy gazdaságpolitikai cél, hogy csökkentsük a jövedelemcentralizációt és az újraelosztást, akkor pedig a kérdés az: hogy mégiscsak lesz megszorítás, csak később? Erre a kérdésre mindenképpen egy választ meg kell fogalmaznia a kormánynak, tehát vagy a jelenlegi szinten biztosítja a bevételeket tartósan, az extraadók kivezetése után is, vagy pedig meg kell mondani, hogy mi az, amire kevesebbet fog költeni a jövőben. Önmagában az, hogy az államigazgatásra kevesebb pénz jut, ez nem lesz elegendő.

A bevételi oldallal kapcsolatban külön ki kell térnem a magánnyugdíjpénztárak sorsára és egyáltalán az egész nyugdíjrendszernek a helyzetére és jövőjére, különösen annak az

intézési, végrehajtási módjára. A magán-nyugdíjpénztári rendszer, amely jelenleg egyenlő a második pillérrel, ennek az államosításával is egyetértünk, sőt a Jobbik volt az első, amelyik ezt legalábbis a nyilvánosság előtt meghirdette és javasolta. A végrehajtás módját azonban mi egészen másképp javasoltuk, és jelentős problémánk van azzal, ahogy ez megtörténik, illetve ahogy várhatóan meg fog történni a jövőben. A mi javaslatunk szerint ugyanis a második pillér megmaradt volna, ha nem is a jelenlegi formájában, létrehozva benne egy állami tőkefedezeti rendszert, ami megőrizte volna az egyéni megtakarításokat még úgy is, hogy ezeket bevonjuk az államháztartás rendszerébe. Itt felhívom a figyelmet arra, hogy nem a felosztó-kirovó rendszer helyett, hanem amellel hoztuk volna ezt létre.

Így, ahogy a folyamatok jelenleg kinéznek és ahogy azt a nyilatkozatokból következtetni lehet, a második pillér egész egyszerűen a kormányzat tervei szerint be fog olvadni az első pillérbe. Megszűnik a tőkefedezeti rendszer, a második pillér, és a teljes állami rendszer a felosztó-kirovó rendszerrel lesz egyenlő. Ez viszont valóban azt jelenti, hogy ezek az egyéni megtakarítások, amelyek felhalmozódtak a magánpénztáraknál, ezek ebben a formában el fognak veszni.

Még egy fontos problémára hívnám fel ezzel kapcsolatban a figyelmet. Azzal, hogy a második pillér megszűnik, és gyakorlatilag beleolvad az első pillérbe, ezzel az explicit államadósság jelentős mértékben csökkenhet, ami, nyilvánvalóan kedvező hatással van a kormányzati gazdálkodásra. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy ugyanennyivel nőni fog az implicit államadósság, hiszen ezeket a nyugdíjakat egyszer ki kell fizetni. Az államnak a nyugdíjak kifizetésére vonatkozó kötelezettsége ugyanilyen mértékben fog megnőni a jövőre nézve. Vagyis, ha közgazdaságilag nézzük, ezzel az implicit államadóssággá alakítással gyakorlatilag egy kvázi hitelfelvétel jött létre, még ha nem is a tőkepiacokon, de a hosszú távú gazdasági szemléletben mindenképp. Márpedig alapvető szabály, hogy hitelből folyókiadásokat egy fegyelmezett költségvetési gazdálkodásban nem szabad finanszírozni, csak fejlesztéseket. Én úgy gondolom, hogy ennek a szemléletnek érvényesülnie kell az implicit államadósságra is, az implicit kvázi hitelfelvételre is. Ennek ellenére a jelenlegi költségvetésben mégis ez történik. A magánnyugdíjpénztárak államosításából származó bevételekből a kormányzat nem fejleszt, hanem folyó kiadásokat fedez. Ez hosszú távon nem fenntartható.

Most térnék ki arra részletesebben, hogy hogyan viszonyulnak a meghirdetett prioritások - tehát az ebben a dokumentumban meghirdetett prioritások - a költségvetés kiadási szerkezetéhez. Az első helyen említi prioritásként a javaslat a foglalkoztatás bővítését és a gazdaság élénkítését. Ebből a foglalkoztatás növelésére semmilyen ráutaló jelet nem látunk. Tehát semmi nem utal a költségvetésben arra, hogy mitől növekedne a foglalkoztatás. Azt látjuk, hogy a költségvetési szférában leépítést tervez a kormány, tehát azt már látjuk, hogy hol fog csökkenni a foglalkoztatottság, de hogy mitől fog nőni a versenyszférában, legalább ilyen mértékben, ennek semmi nyoma a költségvetési törvényben.

A gazdaságfejlesztésben az általános indoklás gyakorlatilag az Új Széchenyi-terv érveit használja, illetve arra hivatkozik, ami jó is, meg rossz is. Jó azért, mert mint ahogy korábban jeleztük - a Jobbik véleményeként - az Új Széchenyi-terv által kijelölt irányokat, annak a szemléletét mi jónak tartjuk, és kedvező irányba történő változásnak érezzük.

Ugyanakkor ezzel együtt jeleztük mi ezt, részletesen később ki is fejtettük, és írásos formában eljuttattuk a minisztérium részére is, konkrét indoklással, hogy abban a formában, ahogy ez meg lett hirdetve nyár elején, ez a dokumentum nem koherens. Gyakran ellentmondásos vagy hiányos, nem egyenszilárdságú, így csak első verzió, vitaindítónak felel meg. Kérdés az, hogy az azóta eltelt hónapokban mi történt a továbbfejlesztés érdekében, hol van a továbbfejlesztett változat. Ha abban az állapotban kívánja a kormányzat a gazdaságfejlesztést az Új Széchenyi-tervre alapozni, ahogy az nyár elején kinézett, az nem megnyugtató. Itt mindenképpen továbbfejlesztésre van szükség.

Második prioritásként említi az általános indoklás a családpolitikát. Itt sem látjuk a kiadási oldalnak a bővülését, de ezt nem tartjuk problémának, tehát ezzel kivételesen egyetértünk, ugyanis nem a költségvetési törvény része, de az adópolitikai változásokban a családoknak a támogatása jelentősen megnő, így kifejezetten jónak tartjuk, hogy nem a költségvetési kiadások szintjén jelenik meg a nagyobb összegű családtámogatás. Itt egyetértünk a megközelítéssel, azzal, hogy a családtámogatások rendszere, ennek a súlypontja az adórendszerre, az adókedvezmények rendszerére helyeződik át.

A harmadik pontban az általános indoklás a kormányzat, vagyis a közigazgatás működésének a javítását említi. Ez megint egy olyan terület, amivel maximálisan egyetértünk és jó célnak tartjuk, de sem a költségvetési törvényben, sem más kormányzati dokumentumban nem látjuk azt, hogy ez mitől javulna. Megjegyzem, nem is a költségvetési törvénynek a része, tehát ez nem magának az előterjesztésnek a kritikája, csak egy megjegyzés arra, hogy semmi olyan kormányzati elképzelést, javaslatot nem láttunk eddig, ami egy valódi hatékonyságjavulást vagy valóban jobb működést eredményezne. A kormányzati kommunikációban rendre az összevonások, a szerkezeti, intézményi átalakítások szerepelnek, ez a tapasztalatok szerint önmagában se jobbra, se rosszabbra nem teszi az intézményeket, illetve, ha rosszul van végrehajtva, akár még rosszabb is lehet a helyzet. Önmagában ez semmiképpen nem javítja. Attól még, hogy három cégtábla helyett egyet használunk, három pecsét helyett egy pecsét lesz, három igazgató helyett egy igazgató, ettől még nem fog hatékonyabban működni az államigazgatás. Tehát nagyon várjuk azt, hogy erre vonatkozóan mélységéig ható átalakítási javaslatok, fejlesztési javaslatok legyenek.

Jelen pillanatban ezt a hatékonyságjavulást nem látjuk biztosítottnak, márpedig, hogyha hatékonyságjavulás nélkül eresztjük rá a fűnyírót a közigazgatásra, akkor lehet, hogy első megközelítésben olcsóbb lesz, de rosszabbul is fog működni, és ez előbb-utóbb vissza fog ütni mind az ügyfél-elégedettség, mind a vállalkozások kiszolgálása területén.

Visszatérő kritika; az elmúlt húsz évben szinte minden alkalommal el lehetett mondani, sajnos most is, hogy úgy rendelkezik a költségvetési törvény a kiadások csökkentéséről, hogy sehol, sem ebben, sem más dokumentumban nincs szó a közfeladatok felülvizsgálatáról.

Az rendben van, hogy kevesebb pénzt akarunk költeni, na de, mi az, amit az állam nem akar ellátni a jövőben abból, amit most ellát. Tehát hiányzik az a rendszerszintű megközelítés, ami egy ésszerű takarékosagra adna lehetőséget. Tartunk tőle, hogy így e nélkül, ez a fajta megtakarítás ismét csak a fűnyíró csattogását fogja eredményezni.

Végül nézzük a negyedik prioritásként megjelölt ágazati szempontokat. Azt, hogy az erre fordított összegek hogyan változnak a jövőben, azt ismét csak az előbb emlegetett funkcionális bontásból tudhatjuk meg, az előterjesztés végén, ami az EU egységes módszertani útmutatója szerint készült, és itt csak három területet emelnék ki, ami kulcsfontosságú mind a mi elképzeléseink, mind ahogy érzékeltém, a Fidesz meghirdetett elképzelései szerint. Ez pedig a közbiztonság javítása, az egészségügy és az oktatás helyzetének a javítása.

Csak egy zárójeles megjegyzés az egészségügyről. Alig néhány mondatot találunk, tehát még a közbiztonságnál, oktatásnál azért látunk elképzeléseket. Az egészségügynél gyakorlatilag néhány semmitmondó mondat tér ki csak a pénzügyi helyzet konszolidálására, az, hogy mitől fog jobban gazdálkodni, működni az ágazat, arról semmit nem látunk. Összességében pedig, ha csak ezt a három területet nézzük, akkor azt láthatjuk, hogy ezeknek a költségvetési ráfordításoknak a nagysága az elkövetkező időszakban gyakorlatilag stagnálni fog. Sőt, némely esetben a GDP-hez viszonyított aránya még csökkenni is. A kérdés az, hogy ha ezeknek a területeknek az állami támogatása, finanszírozása nem bővül a jövőre nézve, akkor mitől tekinthetők ezek prioritásnak.

Kritikaként megfogalmazzuk, ez részben már az eddigiekből is kiderült, hogy hiányoljuk a rendszerszemléletet a költségvetésből. Egy ad hoc, tűzoltó jellegű munkának tűnik, ahol egy önmagában jó célt - az adócsökkentéseket - próbál a költségvetés behozni máshonnan, tehát a bevételi oldalon rendezi át a költségvetést ennek a célnak az érdekében, ez is tartalmaz némi improvizatív elemet, de önmagában a költségvetés struktúrájához nem nyúlt hozzá, nem látjuk a paradigmaváltásnak a jeleit a költségvetési törvény egészében.

Egy javaslat erre nézve, és ezt nem ezen az előterjesztésen kérjük számon, hanem az elkövetkezendő években: mindenképpen javítaná a költségvetés átláthatóságát, a funkcionalitás erősítését, hogyha elmozdulnánk végre a programozott költségvetés felé. Ez nyilván nem egy évnek a feladata, tehát ezen aztán végképp lehetetlen lett volna számon kérni, hiszen pláne nem egy-két hónap alatt megvalósítható. A tapasztalatok szerint ott, ahol megvalósították, ott is évek alatt kellett kikísérletezni, de ahhoz, hogy a ciklus végére ez megvalósítható legyen, és egy áttekinthető, programozott költségvetés legyen, ehhez a munkát el kell kezdeni már a jövő év elején. Mi ezt szeretnénk javasolni, egyben kérni a kormányzattól, hogy ez irányban tegye meg a szükséges lépéseket. Az ÁSZ azon kritikájára is egy megnyugtató választ kapnánk, ami az áttekinthetőség hiányára vonatkozik. Tehát ez mindenképpen fontos lenne.

És hadd fűzzek még hozzá egy technikai kérést, amit még nem késő megvalósítani, illetve javítani vele a helyzeten. Nyilvánvaló, hogy egy költségvetési törvény elemzése, feldolgozása még a legjobb feltételeket tekintve is egy elég jelentős munkát feltételez, ami rendben van, hiszen ezért vagyunk itt, de azért a kérésünk az, hogy amennyiben lehet, ezt technikailag segítsék a képviselők részére. Mindenekelőtt azzal, hogy legyen elektronikusan is egy egységes dokumentum. Ez 2010-ben sikerült, én úgy gondolom, hogy most sem lehetetlen kérés, tehát kaptunk egy papírváltozatot, ami kézzel írt oldalszámozással van, magát az elektronikus változatot darabonként lehet letölteni oldalszámozás nélkül. Egyszerűen a frakción belüli egyeztetéseket, a szakértői munkát is nehezé teszi ez a technikai feltétel. Tehát nem olyan nagy dolog ezeket egységes dokumentumba összefűzni és oldalszámozással ellátni, és így feltölteni az internetre, ezt mindenképpen kérni szeretném a tárcától, hogy ezt tegye lehetővé, hiszen a vitának még az elején tartunk.

Szintén egy részben hasonló kérés, hogy nagyon örülnék neki, hogyha azok a mellékletek, amik gyakorlatilag táblázatszerűen néznek ki most is, mert költségvetési fejezetekre vonatkoznak, ezek elkészüljenek exceltáblában is, illetve ha elkészültek, akkor ezeket kaphassuk meg, hiszen egy megalapozott elemzést ez mindenképpen szükségessé tesz. Beírogathatjuk mi is, de ez egy elég kegyetlen elvárás, akárki csinálja, hogy bepötyögje ezt a sok címet, alcímet. Tehát én szeretném azt kérni a minisztériumtól, hogy a jövőben egyrészt készüljön egy ilyen verzió, ami exceltáblában is hozzáférhető, és ezt tegye hozzáférhetővé a képviselők számára is. Az áttekinthetőséget ez is nagymértékben növelné. Ha esetleg pedig van ilyen tábla, akkor szeretném kérni, hogy ezt osszák meg velünk.

Azt gondolom, hogy ezek a kérések az informatika korában elég minimálisnak tekinthetők, és ha ezekkel megvagyunk, akkor az érdemi elemzésekre is nagyobb tér jut.

Ezek voltak az észrevételeink a költségvetéssel kapcsolatban, de nem állom meg, hogy záró megjegyzésként ne reagáljak Kopits György úr szavaira: én megdöbbenve hallottam, de kellemes meglepetésként, amit a tőkebeáramlásról, illetve a malajziai példáról mondott. Az írásos dokumentumban ezt első olvasatra nem láttam, de ez valóban paradigmaváltást jelentene, különös tekintettel arra, hogy Kopits úr az IMF-nek a képviselői irodáját vezette itt Budapesten, és ezzel gyakorlatilag – ahogy én értelmezem – az IMF által képviselt, korábbi politika kritikáját is megfogalmazta. Ez mindenképpen üdítő élmény volt a mai napon. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt szeretném mondani a képviselőtársaimnak, hogy ugyan a bizottság szabályzata nem tartalmaz időkorlátot, főleg egy költségvetésnél nem, de némi önmegtartóztatást kérnék képviselőtársaimtól, már csak azért is, mert a parlamentben folyik más munka is, ahová a képviselőtársaimnak hivatalból el kell menniük. Ezért először is Scheiring Gábornak adnék szót, mert jelezte, hogy a plenáris ülésre kell mennie.

SCHEIRING GÁBOR (LMP): Köszönöm szépen, és köszönöm a lehetőséget, mert nekem körülbelül 10-15 perc múlva felszólalásom lesz a másik teremben, úgyhogy igyekszem gyors és rövid lenni.

Először is a makropályáról röviden néhány szóban: azt kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk, hogy ez a költségvetés valóban 3 százalékos hiánycéllal dolgozik, ez egy nagy érdem, egy nagy jelentőségű lépés, és bíztnánk a kormányt, hogy a jövőben is ragaszkodjon ilyen értelemben a felelős költségvetési politikához, és hogy ha van rá mód, akkor ezt a hiányt akár tovább csökkentse, hogy minél előbb meg tudjunk szabadulni a hatalmas terhet jelentő államadósságtól.

Ezzel együtt egy másik makroadatra is szeretnék röviden reflektálni, ez a növekedés, illetve a foglalkoztatással kapcsolatban megfogalmazott elvárások, és itt a Költségvetési Tanács véleményéhez csatlakoznánk, hogy némileg ambiciózusnak tűnik a növekedés, foglalkoztatásbővítéssel kapcsolatban megfogalmazott elvárás, különös tekintettel arra, hogy a foglalkoztatás bővülése érdekében tett lépéseknél a miáltalunk megfogalmazott és sok szakértő által osztott nézettel, véleménnyel szemben járulékcsoökkentéssel mint foglalkoztatásbővítési eszközzel szemben a kormány egy szja-csoökkentésbe kezdett bele. Ennek a foglalkoztatásbővítési hatása jóval kérdőjelesebb, mint egy járulékcsoökkentésnek lenne. És ez beépül a költségvetés bevételi oldalába bizonytalansági elemként.

Ezzel együtt döntően a költségvetés háttérében meghúzódó makropályával kapcsolatban érdemi kritikánk nincsen.

A bevételi oldalról röviden és tényleg csak röviden, mert az adótörvényekről már elég sokat, sokszor és sok helyütt vitáztunk, azt gondolom, hogy egyértelmű, hogy mi az LMP álláspontja az alapvető adólépésekkel kapcsolatban. Ezzel együtt itt egy-két dolgot szeretnék kiemelni. A különadókkal kapcsolatban szintén elhangzott, hogy ezeknek a hatása átmeneti, és hiányzik mögüle az a fenntarthatóságot, illetve a hosszú távú felelősséget jellemző gondolkodásmód, ami biztosítaná azt, hogy ezeknek az adóknak a lejártával szintén biztosítva legyenek a költségvetés vonatkozó bevételei.

Egy dologgal egészíteném ki még, ami ugyanúgy a hosszú távú szemléletmódnak a hiányára utal, az pedig az, hogy amennyiben a kormánynak az a célja, hogy a torzított versenyből fakadó járadékos, extraprofitot termelő szektorokat újraszabályozza, akkor ezt nem egy különadó formájában lehet megtenni, hanem újraszabályozással. Az energetika, az áruházláncok működésének újraszabályozásával lehet azt elérni, hogy a fogyasztók és a gazdasági szereplők kiszolgáltatottsága csökkenjen, és ne ilyen irracionális módon üzemeljenek ezek a piacok. Ez lenne a társadalmilag optimális beavatkozási forma és a hosszú távon is fenntartható beavatkozási forma, mi ezt hiányoltuk és hiányoljuk továbbra is, és ezt már több helyütt jeleztük.

Az szja-hoz itt nem szólnék hozzá, annak a kritikáját már számos alkalommal megfogalmaztuk, mi abszolút a progresszív jövedelemadó mellett lennénk.

A társasági adóval kapcsolatban szintén elmondtuk már a véleményünket, itt az alapvető kérdés megint az, hogy ez a növekedést hogyan serkenti, és itt az látszik, hogy szemben azzal a kormányzati kommunikációval, hogy alapvetően a multikra kívánják terhelni az adókat és a kkv-kat helyzetbe hozni, ez a társaságiadó-csoökkentés döntő részben a multinacionális szektornak nyújt kedvezményeket, és nem segíti jelentős részben a kkv-szektor, ami pedig a foglalkoztatásnak és a növekedésnek lenne a motorja.

Most nem mennék bele a nyugdíjrendszervitába, sem abba, hogy az einstanddal kapcsolatban mit gondolunk, csak arra az apróságra hívnám fel a figyelmet, ami szerintem sokunk vigyázó tekintetét egyelőre – azt hiszem, hogy – elkerülte, és erre szeretnék majd valami választ kapni valamikor, az pedig az, hogy a munkáltatói járulékot szintén maximumhoz kötik. Ugye eddig csak a munkavállalói járulékokra volt egy ilyen felső korlát, 2011-től kezdve a munkáltatói járulékokra is bevezetnének egy 7,5 millió körüli plafont, ami százmilliárdot meghaladó kieséssel jár a költségvetésnek. Erre szeretnék valamilyen választ kapni, hogy ezt jól értem-e, és hogy ennek mi a célja tulajdonképpen.

De akkor lássuk a kiadási oldalt! A kritikánk a kiadási oldallal kapcsolatban az, hogy alapvetően a háttérben meghúzódó politikai értékválasztásokkal nem értünk egyet. Egyrészt tegnap a plenáris ülésen is kifejtettem, hogy olyan nagyon jelentős szemléletváltás az eddigi költségvetésekhez képest nem tapasztalható a kiadási oldalon sem, és ennek a levét igazából az egészségügy, az állami szektor, a hivatalok, illetve a környezetvédelem és a szociális jóléti szolgáltatások isszák meg.

Ebben a tekintetben mi egy gyökeresen eltérő álláspontot képviselnénk, kidolgoztunk egy költségvetési alternatív javaslatot. Ez a javaslat többek között tartalmaz egy 50 milliárdos egészségügyi fejlesztő csomagot, ebben a költségvetésben a kiadási oldalon az egészségügyre szánt összegek csökkennek. Hasonlóan a felsőoktatás, középfokú oktatás, illetve az alapfokú oktatás tekintetében az előző évhez képest egy csökkenés tapasztalható, tehát azt látom, hogy a növekedés vagy a hosszú távú fejlődés alapvető motorját jelentő humánerőforrást minthogyha a kormány nem nagyon becsülné.

Azt gondolom, hogy ha a fejlődést hosszú távon akarnánk megalapozni, akkor erre kellene nekünk építeni, a vonzó munkaerőre, a vonzó munkavállalói képességekre, amelyekhez egészséges, jól képzett munkavállalóra van szükség, ez vonzza ide a tőkét, nem pedig az alacsony adók, nem a lefelé tartó adóversenyben való részvétel.

És itt külön kitérnék arra, hogy az állami szektornak a leépítése mögött nem látszik - ahogy itt Hegedűs Tamás képviselőtársam is kifejtette -, nem nagyon látszik a koncepció, nem nagyon látszik így a hosszú távú szemléletmód sem, ugyanis nem látjuk azt, hogy milyen szempontok alapján kívánják megszorítani bizonyos állami, közigazgatási szerveknek a működését. Azt sem látjuk garantálni, hogy például itt a vörösiszap-katasztrófához jelentős mértékben hozzájáruló gyenge környezetvédelmi hatósági rendszert hogyan kívánják megerősíteni, illetve hogyan kívánják biztosítani azt, hogy az onnan történő forráskivonás ne járjon a környezetvédelem intézményrendszerének leépülésével. Ezt alapvetően aggályosnak tartjuk a kiadási oldalon belül.

Most nagyon röviden, majd még nyilván erről sok szó esik, szeretném a honlapunkon is elérhető költségvetési alternatív javaslatunkat a kormányoldal figyelmébe ajánlani. Ez mind a bevételi oldalon, mind a kiadási oldalon egy eltérő szemléletet, a fenntarthatóságra és a szolidaritásra épülő szemléletet képvisel, ugyanúgy a 3 százalékos hiánycél tartásával jelent érdemi előrelépést a környezetvédelem, fenntarthatóság, társadalmi szolidaritás, biztonság és a kkv-k helyzetbe hozása terén. Kérem, hogy tanulmányozzák ezt a javaslatot. Ezeknek a javaslatoknak egy jelentős részét módosító indítványokban is be fogjuk majd terjeszteni. Köszönöm szépen a lehetőséget, és én akkor most át is rohanok a plenárisra.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Baja képviselőtársunké a szó.

DR. BAJA FERENC (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Igyekszem a kérés szerint és valójában is rövidre fogni. Szeretném rögzíteni, hogy általános vitára való alkalmassághoz kötődően fejteném ki az álláspontomat, legelőször három témában.

Az egyik az, hogy adósságcsapda van Magyarországon, ezt mindenki tudja, aki kicsit is ért ehhez a szakmához, az adósságcsapdából való kikerülés alapján szeretnénk minősíteni

ezt a költségvetést, hiszen ez a legjelentősebb problémája ma Magyarországon mindenkinek. Minden magyar kormány és társadalmi szereplő ezen tud leginkább változtatni.

Ennek az adósságcsapdából való kinövésnek lényegében három olyan eleme van, amelyik meghatározó, most a részletekről nem beszélek. Az egyik maga a munkahelyteremtés, hiszen, hogyha nem nő Magyarországon a foglalkoztatottak száma, ha nem arról lesz szó, hogy többen tartunk el kevesebbeket, akkor nem fogunk tudni ebből az adósságcsapdából kimenni. Többekkel egyetértek, sajnos a munkahely-teremtés szempontjából, a munkahely-teremtés támogatása szempontjából ez a költségvetés sok jóval nem kecsegtet.

Azt javasoljuk, hogy ebbe az irányba szülessenek elmozdulások. Bárkinek a módosító indítványát, javaslatát támogatni óhajtjuk, ha ilyet tesz. Lehet ez a kormány, a Fidesz vagy bármelyik politikai párt. Fontos lenne, hogy a munkahely-teremtés valódi prioritássá, ne pedig szövegprioritássá váljon. Szövegprioritásként megjelenik a költségvetésben.

A másik probléma a magyarországi adóelkerülés. Ezt, hogyha nem tudjuk megállítani, szintén nem nő érdemében a bevétel, nagyon kevés mutatkozik itt arra nézve, hogy a legjelentősebb területen, az áfa-visszaélések területén mit tud hozni egy költségvetés, milyen lépéseket tervez, milyen intézkedéseket erősít ezen a területen.

A harmadik pedig, nyilvánvalóan nagyon jelentős az államadósság-fizetési kötelezettség és mindenki számára – szeretném hangsúlyozni – zsebbe vágó, forintos kérdés, ahogyan ezt Kopits úr is mondta, hogy ennek az adósságkockázatnak mi a nemzetközi besorolása. Ezt kevesen tudják Magyarországon, de itt egy olyan bizottsági ülésen ülünk, ahol ez szakmai minimum.

Ha ez az adósságkockázat jelentős, az nagyon sok pénzbe kerül. Nemcsak a költségvetésnek, nemcsak a magyar államnak, a magyar adófizetőknek, a magyar hitelnyújtóknak, mindenkinek. És itt, annak ellenére, hogy nincs itt Rogán elnök úr, muszáj vitatkozzam vele: az adósságkockázatok soha nem a múltra, hanem a jövőre vonatkoznak. Akkor, amikor én egy papírt veszek, akkor azt nézem, hogy a tulajdonos, akit vásárolok, az majd milyen politikát fog folytatni. Az az érvelés tehát, amit elmondott, az politikailag persze ésszerű, racionálisan azonban nem helyes. És ezt mindenkinek nagyon fontos tudni, mert valamennyien közös döntéssel itt nagyon rossz irányba befolyásolhatjuk ezeket a kockázatokat. Ez egy közös felelősség egyébként, nemcsak a kormányzat felelőssége, kormányzat és ellenzék közös felelőssége, mert mindenki képes ezen a területen hírt generálni, mindenki képes politikákat megfogalmazni, bizony, a nemzetközi adósságkockázatokba ez mind-mind beleszámít. Most az a probléma, hogy ez a költségvetés pont azáltal, hogy nagyon jelentős lyukakat hagy, és ezt a nem-cselekvés költségvetésének mondanám. Nagyon kevés reformot indít, bizonyos einstandokat elvégez, és nagyon keveset mond a jövőről és a jövő bizonyosságáról. És mivel itt keveset mond, én nem mondom azt, hogy ebben nincsenek múltbéli problémák, de keveset mond, és emiatt a kevés miatt növeli igenis ezt a bizonyos adósságkockázatot, ami sok-sok pénzbe kerülhet valamennyiünk számára.

Itt rátérnék a következő problémára, a nyugdíjjárulék kérdésére és a magánnyugdíjas visszaléptetésre. Azt kell önöknek mondanom, hogy természetesen értem a kormányzat kényszerpályáját, ugyanakkor a magyar állampolgárok szempontjából kötelező a magyar parlamentnek képviselni a magyar állampolgárokat, hiszen nem a kormány képviseli a magyar választópolgárokat, a hárommillió biztosítottat nem a kormány képviseli, a magyar parlament is és minden pártja képviseli ezeket az embereket, akik a mindenkori magyar kormánnyal kötöttek egy együttműködési megállapodást, nevezetesen ők fizetik jelen pillanatban a nyugdíjjárulékokat. Ha megszűnik, és egyetértek a képviselőtársammal, úgy tűnik, hogy megszűnik a középső pillér, akkor marad egy állami, és marad egy magánpillér, körülbelül ez látszik most. Bizonytalan ugyan a helyzet, ami egy külön probléma, hogy ilyen

körülmények között tárgyaljuk, és nincsenek meg a részletszabályok, de bizonytalan ez a helyzet. Kutya kötelessége a törvényhozónak a befizető állampolgárok számára azt az alternatívát is megajánlani, hogy ő a három pillérből ne az államhoz, hanem a magánhoz menjen. Milyen feltételekkel, milyen körülmények között és milyen módon? Érdeklődve hallgatom egyébként, hogy a kormányzat nagyon elkötelezetten ajánlja ezeknek az állampolgároknak azt, hogy jöjjenek vissza az állami szférába.

Milyen garanciákat ad a kormány a költségvetésben, az intézmények, a parlament mindazoknak, akik ezt a pénzt - ami egyébként az ő saját megtakarításuk adott esetben - magánszámlára, magánnyugdíjpénztárhoz szeretnék elvinni, úgymond, a választás szabadsága szerint? Hol van a választás szabadságából ez a pillér? Azt szeretném kérni a gazdasági bizottság tagjaitól, minden szereplőtől, hogy mérlegeljék ezt. Gondolkodjunk a hárommillió ember fejével, akik tőlünk várják a választ. Nemcsak a kormánytól, minden szereplőtől, hogy ő a befizetését hogyan tudja biztosítottak a jövőben.

Ugye ez egy vegyes modell volt, a mi nyugdíjpénztárunk. Most az egyik oldalról kínáljuk az államot, azt szeretném javasolni mindannyiunknak, hogy próbáljunk alternatívát kínálni. Lehet, hogy igen sokan egyébként a magánt választanák. És most ne menjünk bele szakmai részletkérdésekbe, mert ez egy általános vita, függ a kortól, természetesen, hogy ki mennyi idős, függ a jövedelemtől természetesen, hogy ki mennyi idős, és függ, hogy milyen garanciákat kapunk erre. Az nekem nem válasz magyar állampolgárként, hogy akkor persze adott esetben a nem magyarországi tőkealapokba is fedezeteket visznek ezek a magyar emberek, azért, mert az Európai Unió tagjai vagyunk, azért, mert ezekben nemzetközi szerződéseink vannak, és azért, mert, ha én a saját fedezeteimet nagyobb biztonságban látom bizonyos nemzetközi tőkealapoknál, akkor dönthessek arról, hogy az ő garanciájukat választom. Mint ahogy dönthessek arról is, hogy az államét választom.

Ma ez az alternatíva nincs az asztalon, és nekünk felelősségünk, hogy ezeket az alternatívákat kimunkáljuk. Erre vonatkozóan szeretném, hogyha a költségvetéshez kötődően módosító indítványokat be lehetne adni, önök befogadnák ezt, annál is inkább, mert ez nemcsak ennek a költségvetésnek, hanem a rákövetkezendő költségvetésnek is problémája, különösen azért, mert jelenleg nem mutatkozik arra garancia, hogy megmarad a tőkefedezeti rendszer, és nem mutatkozik arra garancia, hogy három év alatt vagy két év alatt nem fogjuk felélni folyó kiadásban a nyugdíjakat, ami azonban egy felelőtlen magatartás.

Befejezésként egyetlen olyan dologról szeretnék még beszélni, ami a közvetlenebb szakterületemet érinti, azt szeretném kérni a Pénzügyminisztériumtól – szoktak ilyen kigyűjtések lenni a költségvetésből, amelyek nem ágazati, hanem különféle átmeneti metszeteket mutatnak -, segítsenek nekünk annyiban, hogy az infokommunikáció és innováció területén ezt a kigyűjtést elvégzik helyettünk. Ugye ilyenkor pláne, amikor minisztériumok átalakulnak, mozognak, akkor ezek a sorok és költségek is mozognak egymás mellett, nagyon nehéz ezt követni, viszont lehet, hogy csak úgy érzem, mert számokkal nem tudom alátámasztani, mert nem látom a részletszámokat, hogy bizony az infokommunikáció és az innováció területén ez a költségvetés nem tudott érdemben előrébb lépni, de szeretnék pozitív lenni, szívesen látnék kitörési pontokat. De együtt a különadóval, amelyik a jelentős infokommunikációs szektorokat érinti, ez komoly problémát okozhat az ágazatnak, de itt a részletes vitához kötődően szeretném ezt a támogatást megkapni, azzal együtt, hogy minden körülmények között támogatnám az Állami Számvevőszéknek azon javaslatát, hogy az innovációs alap alapkezelője és szervezeti vezetője tartozzon egybe, azon túl most, hogy az alap egyébként is a tizenkétmilliárdos elvonás miatt, a zárolás miatt nehéz helyzetbe kerül, legalább ennyiben egyszerűsítsük az innováció helyzetét.

Összességében pedig valamennyiünk számára javasolom mind az Állami Számvevőszéknek, mind pedig a Költségvetési Tanácsnak a javaslatait, ezeknek a

javarészeivel egyébként szakmai értelemben én magam is egyetértek, azokat pozitívnak látom. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kovács képviselő úr.

KOVÁCS TIBOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Amit elsőként szeretnék mondani, azt elsősorban nem magunknak képviselőknek, hanem a kívülállóknak mondanám, hogy mind a Költségvetési Tanács, mind az Állami Számvevőszék véleményét a tegnap esti órákban töltötték fel az internetre, tehát a képviselőknek egy éjszakájuk volt arra, hogy ezt a 400 oldalas anyagot valamilyen módon áttekintsék, áttanulmányozzák. Mindkét szervezet annak idején azért jött létre, hogy a parlament munkáját segítse. Hát ez most éppen nem úgy sikerült, ahogy kellett volna. Kérdezném a kormány képviselőjét egyébként, hogy ugye minden költségvetési törvényhez van egy úgynevezett megalapozó törvénycsomag, hogy ez most nem lesz, vagy hogyha lesz, akkor megint érdekes a helyzet, mert úgy tárgyaljuk a költségvetést, hogy a költségvetést megalapozó törvényeket egyébként nem ismerjük, nem tudjuk, hogy abban mit szándékozik beletenni a kormány. Az adótörvényekről tegnap már szavazott az Országgyűlés, de akkor itt szeretném megkérdezni vagy megerősíteni, hogy mi a helyzet ezzel a járuléklafonnal.

Merthogy vagy kodifikációs probléma történt, ezt kérem, hogy nézzék meg, vagy most kerekperec mondják meg, hogy ez nem így van, mert hogyha egyébként van a járuléklafon, akkor az azt jelenti – magyarra lefordítva -, hogy azok a gazdasági társaságok, akik a különadót megfizették, azok tulajdonképpen ezen az úton kapják vissza ezt a befizetésüket. A mi szakértőink szerint, akik megnézték a kodifikált adócsomagot, amit tegnap elfogadott az Országgyűlés, abból ezt a következtetést vonják le, hogy van ilyen járuléklafon. Tehát szeretném, ha egyértelműen beszélne a kormány erről a kérdésről, mert akkor ez a kérdés a későbbiekben újra nem merülne föl. Nem tudom természetesen, hogy az Állami Számvevőszék vagy a Költségvetési Tanács találkozott-e ezzel a dologgal, nem lepődnek meg, hogyha nem, mert végül is egy költségvetési bizottsági módosító indítvánnyal az utolsó pillanatban került be a Ház elé, tehát előfordulhat ez a dolog.

Amit megint csak szeretnék kérni a kormány képviselőjétől, hogy amikor jelentős adócsökkentésről beszél a jövő évre vonatkozóan, akkor mindig tegye hozzá, hogy a magas jövedelműek tekintetében jelentős adócsökkentés következik be a következő évben, mert az alacsonyabb jövedelmi sávban maximum arról beszélhetünk, hogy szinten maradnak a jövedelmek, ezek is egyébként feltétellel.

Szeretném kérni továbbá a minisztérium képviselőjét, hogy mutassa be nekünk tényadatokkal, amit általában megjegyeznek, hogy a nyugdíj-megtakarítások nagyobb biztonságban vannak az állami megtakarítási rendszerben, mint a magánnyugdíjpénztárban. Legyen szíves, ne csak 2008-ra, amikor tudott dolog miatt, egy világgazdasági válság miatt csökkentek a hozamok a magánnyugdíjpénztárakban, hanem, mondjuk, a 10-12 év átlagában nézzük, bár nem tudom, hogy az összehasonlítást hogy fogja megcsinálni, merthogy az állami nyugdíjrendszernek nincs hozadéka. Az mindenkorai kormánydöntéstől függ, hogy éppen hogyan alakulnak a nyugdíjak. Bár törvény szabályozza, de hát a kormányok időnként meg szokták hágni ezeket a törvényeket. Tehát ilyen értelemben még olyan garancia sincs a hozamokra, mint a magán-nyugdíjpénztári rendszerben. De ha használják ezt - állandóan, mindig ezt hallom a kormány képviselőitől, hogy az állami nyugdíjrendszerben nagyobb biztonságban van az állampolgár pénze - akkor mutassák be az elmúlt 10-12 év adatai alapján, hogy ez így is van, és nemcsak ilyen lózungokat durrogtatnak.

Azokat nem nagyon szeretném ismételni, amit képviselőtársaim elmondtak, ami miatt mi nem tudjuk egyébként támogatni ezt a csomagot, de néhány dolgot mindenképpen megemlítenék. Az egyik a közfoglalkoztatás átalakítása.

Egyrészt az, hogy az erre fordított pénzek a felére csökkennek az ideihez képest, ez egy dolog, a másik dolog, hogy az ilyen átalakításoknak mindig az a következménye, hogy fél, egy évig, amíg az új rendszer fel nem áll, megállnak a dolgok. Már most is azt kérdezik tőlünk önkormányzatok egyébként, hogy mondjam már meg, hogy akkor azok a kötelezettségek, amit önkormányzatok vállaltak, például a jövő évre vonatkozóan a közfoglalkoztatás tekintetében, azokat ők hogyan fogják teljesíteni, vagy hogy tudják ezeket teljesíteni, hogyha ezek a szabályok egyik pillanatról a másikra megváltoznak.

Nem értünk egyet, és nagyon fájdalmas lépésnek tartjuk, hogy gyakorlatilag leállítják a panelprogramot, és az eddig elvégzett munkák kifizetése sem történik vagy történt meg az állam részéről, az önkormányzatok, illetve az állampolgárok beletették a pénzüket és az állami rész nem érkezett meg eddig sem. A jövő évre nyolcmilliárd forinttal kevesebb pénzt szán a kormány ennek a programnak a folytatására akkor, amikor két nappal ezelőtt éppen bejelentette a kormány, hogy sajnos nem tudja tartani a továbbiakban az ármoratóriumot, amit az energiaszektorban eddig - kvázi - bevezetett. Bár ez sem igaz, megmondom, mert ugye a távhőszolgáltatásban nincs ármoratórium, mert csak a felhasználó vonatkozásában van, de a termelő úgy emeli az árát, ahogy akarja, tehát itt a költségeket az önkormányzatoknak kellene vállalniuk, meg vállalják is, most is, tehát gyakorlatilag itt súlyos problémák következnek a következő időszakban.

Az egészségügy támogatottsága továbbra sem nő, és hát azok a problémák, amelyek ebben az évben jelentkeztek, azok a következő évben is megmaradnak. Olyan hétköznapi problémák, amivel az önkormányzatok találkoznak, hogy a gyermekétkeztetés finanszírozása nem javul, hanem romlik; ezzel majd a Fidesz-képviselők, illetve polgármesterek küzdenek majd meg a saját költségvetésük elkészítésekor, hogy hogyan fogják a közétkeztetést ezekben az intézményekben fenntartani és működtetni. És persze a részletes vitában is, meg a második szakaszban is ezeket a tételeket részletesen el lehet mondani.

Nekem lenne egy általános kérdésem, tisztelt elnök úr, meg a kormánypárti képviselőket kérdezem: mit szólnának ahhoz az ötlethez, hogy beadnánk azokat a módosító indítványokat, mind az ezer darabot, amit a fideszes képviselők nyújtottak be az előző évi költségvetéshez, és akkor meglátnánk, hogy valójában mennyire komoly javaslatok voltak ezek. Mert nyilván eldőlne, hogy a képviselő urak ezt akarják-e majd, vagy hogyan fogják támogatni, hogyha beadtuk ezeket a módosító indítványokat, akkor levonhatják az állampolgárok a következtetést arról, hogy mennyire komolyak voltak ezek az indítványok. Néhányat próbaképpen mindenképpen meg fogunk tenni, hogyha az ezret nem is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Volner képviselő úr! Kérnék mindenkit a lehetőleg tömör megfogalmazásra. Köszönöm.

VOLNER JÁNOS (Jobbik): Törekedni fogok rá, elnök úr. Köszönöm szépen a szót.

Kopits elnök úr említette, hogy hiányolja a tartós hatású intézkedések megjelenését, amelyek a költségvetési egyenleget képesek lennének javítani. Hegedűs Tamás képviselőtársam, a Jobbik részéről említette azt, hogy mi a programalapú költségvetési tervezést preferálnánk, kifejezetten erre helyeznénk a hangsúlyt, ezen belül meg lehetne valósítani a PAYGO-szabályt, amely tartósan képes lenne ezeket a tételeket javítani. Sajnos, azt látjuk, hogy az az ígért forradalmi áttörés, amelynek nyilvánvaló, hogy a pénzügyeinket érintő alaptörvényt, a költségvetést is érintenie kellene, az nem valósult meg. Ez a tartós hatású intézkedés, amely képes lenne a költségvetési egyenleget éveken keresztül javítani, ez ilyen módon hiányzik. És megjegyzem egyébként, hogy legalább négyéves kitekintésben, azaz a jelenlegi kormányzati ciklust lefedő módon kellett volna, nézetem szerint ezt

bevezetni. Megkérdezem majd elnök urat, amint válaszadásra lehetősége van, hogy mi a véleménye erről, illetve azt kérem, hogy ezt véleményezze.

Csak utalni szeretnék rá, akkor, amikor dicsérjük a kormányt a jelenlegi 3 százalékos deficitcél miatt, akkor azért emlékeztetni szeretnék rá, hogy nemrég még Matolcsy úr 5,5 százalékos hiánycélt fogalmazott meg a jövő évre tekintve, ettől aztán a nemzetközi tárgyalásokon vallott kudarc miatt tántorodott vissza a kormány, akkor, amikor az IMF-fel vagy az Európai Unióval egyeztettek a hitelfelvételről, Magyarország nemzetközi együttműködéséről. Akkor tántorodott el, és állt be az Európai Unió által diktált 3 százalékos hiánycélra.

Ki szeretném emelni azt, hogy ami szóban megjelenik prioritásként a kormányprogramban, azt gyakorlatilag nem látjuk megvalósulni a költségvetési tervezés szintjén. Önmagában az egészségügyi kiadások gyakorlatilag változatlanok, az önkormányzatokat érintő kiadások változatlanok, és itt azért utalnék rá, hogy az elmúlt napok gazdasági témájú vitáiban rendszeresen azt hozta fel a kormányoldal, hogy az önkormányzati megszorítások, amelyeket a szocialisták hoztak, azok sajnálatos módon kötvénykibocsátásra, illetve a hitelállomány növekedésére sarkallták az önkormányzatokat. Nem látjuk, hogy mi az az ok, ami képes lenne ezt megváltoztatni a jövőben, gyakorlatilag a fejezeti előirányzatok ilyen módon változatlanok maradtak.

Őszintén szólva, én a növekedési várakozásokat, melyeket a költségvetés tükröz, erősen optimistának érzem, már csak abból a szempontból is, hogy az az adóátrendezés, ami történt – ne hívjuk azért adócsökkentésnek, majd ezt ki is fogom fejteni néhány szóban -, az gyakorlatilag a GDP másfél százalékát érinti. Tehát ettől egy ilyen katartikus hatást elvárni, én úgy gondolom, hogy költségvetési tervezésben elkövetett felelőtlenségnek is tekinthető.

Szintén nem látjuk megjelenni azt a kormányzati célt, amelyet Matolcsy úr fogalmazott meg. Ez ugye arról szól, hogy a bürokrácia költségeit 15 százalékkal kell csökkenteni. Önmagában én még csak egy átlátható államszervezeti ábrát sem láttam, nem láttam azt, hogy a 2007-ben elvégzett, illetve felállított feladatkataszter alapján a kormányzatnak egyáltalán lenne átgondolt elképzelése arról, hogy hogyan fog a közszféra kinézni, milyen létszám- és foglalkoztatási adatok jellemzik majd.

Önmagában én egyébként a költségvetés tervezésekor is inkább a német példát állítanám a jövőre nézvést irányadó példaként. Ez egy kellően részletes, a létszámadatokat is tartalmazó költségvetést jelent, nem pedig csak annyit, hogy ennek-annak az állami intézménynek, hivatalnak odaadunk ennyi milliárd forintot, aztán gazdálkodik belőle, ahogy tud. Nyilvánvaló, hogy ennek előfeltétele lenne az, hogy önök is felállítsák végre a feladatkatasztert, hogy a két gazdasági minisztérium ne tologassa – egészen a közelmúltig ez a folyamat megfigyelhető volt – a hatásköröket, illetve teljesen tisztázott legyen az, hogy merrefelé mozdulnak el.

Ki szeretném emelni azt a magánszemélyek jövedelemadóztatásával kapcsolatban, hogy van itt egy 400 millió forintos átrendezést jelentő adócsomag, amely számomra egyébként azért aggályos elsősorban, mert ha én lennék most a nemzetgazdasági miniszter, akkor minden bizonnyal széles, átfogó adórugalmassági vizsgálatokat végeztem volna ezzel kapcsolatban. Nem tudom, tisztelt képviselőtársaim, vagy Kopits urat is megkérdezhetném, hogy tud-e valaki erről, mert hogyha tud, meg készült ilyen, akkor megkérdezem, hogy miért nem tudunk mi róla, hogy önmagában a költségvetési döntések megalapozottsága 400 milliárd forintos adócsomag esetén nyilvánvalóan erősen hiányos, illetve gyenge talapzaton áll, hogyha nem végeztek ilyen adórugalmassági vizsgálatot. Én azt kérem, hogy ha van ilyen, akkor ne titkolják előlünk, a közvélemény elől, hanem minél előbb osszák meg velünk. Ha nincs ilyen, akkor pedig öreg hibának tartom, hogy csupán megérzések alapján képes a kormány több száz milliárd forintos költségvetési átrendezésre.

Fel szeretném hívni egy olyan szempontra a figyelmet, amely eddig még nem hangzott el a vita során, szintén még a magánszemélyek jövedelemadóztatásával kapcsolatosan. Ez pedig az, hogy arra is kíváncsiak lennénk, hogy most ugye az alacsony jövedelműeket gyakorlatilag sehogyan nem érinti ez az adóátrendezés, a magas jövedelműeket azonban igen, végzett-e a kormányzat arra vonatkozóan egy átfogó elemzést, hogy ezeknek az alacsony, illetve magas jövedelműeknek, azaz a kedvezményekből kimaradt és a kedvezményekben részesülő társadalmi csoportoknak a fogyasztói kosara hogyan alakul.

Megmondom, mi indokolja különösen ezt a kérdést. Láthatjuk, tudhatjuk, ugye ez általános tapasztalat, hogy az alacsony jövedelmű társadalmi csoportoknál a fogyasztói kosáron belül túlnyomó részben elsősorban azokat a létszükségleti javakat találjuk, amelyekben magas arányt képviselnek a hazai előállítású termékek. A magas jövedelműek fogyasztói kosarában elsősorban luxus javakat vagy jóval magasabb hányadban legalábbis luxus javakat találunk. Ezeknek a költségvetési hatása, a folyó fizetési mérlegre gyakorolt hatása nyilvánvalóan teljesen más, mint amit egy alacsony jövedelműeket érintő adóátrendezésnél várhatnánk.

Vizsgálta-e egyáltalán valaki azt, hogy milyen módon változnak a fogyasztói kosarak és ennek milyen makrogazdasági hatásai vannak? Ezt sem láttuk megjelenni sehol, nem láttam egyetlen háttér tanulmányt, bármilyen elemzést, ami erre kitért volna. Én erősen nyugtalan vagyok, és azt látom, hogy a kormányzati kapkodásban gyakorlatilag erről a fontos lépésről is ilyen módon megfeledkeztek.

Aztán Kopits elnök úr említette az ágazati adók áthárítását. Egy korábbi tanulmányban, amit pont az önök honlapjáról, a Költségvetési Tanácsról vettem le, azt láttam, hogy az ágazati adókat jellemzően 52 százalékos mértékben hárítják át az első évben, majd pedig ez a felügyeleti eljárások kiterjedése hatékonyságának javulása következtében a következő években folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Ezt azért tartanám különösen fontosnak, mert önmagában a bankszektorra érintő adók 187 milliárd forinttal vannak betervezve. Nagyon kíváncsi lennék arra, hogy erre vonatkozóan készült-e valamilyen átfogó elemzés, és azt kérdezném – most csak jelzem képviselőtársaimnak, hogy éppen a PSZÁF-vitában én voltam a Jobbik vezérszónoka, és ezzel kapcsolatban képviseltem az álláspontot -, hogy egész egyszerűen nem látjuk a törvényi szabályozásban megjelenni azokat a garanciákat, amelyek a fegyelmezett költségvetési gazdálkodásra utalnának, illetve azokat a garanciákat, amelyek az adóáthárítás megakadályozását jelentenék.

Szintén, és ez lesz az utolsó pont, amire kitérnék, ugye Kopits elnök úr megfogalmazásában is terítékre kerültek a magyar kis- és középvállalkozások, és a külföldi tulajdonban álló nagyvállalatok viszonya, azzal a kikötéssel, hogy célszerű lenne a foglalkoztatás növelésének érdekében a magyar kis- és középvállalkozásokat jobban preferálni az adórendszerben. Na most, erre vonatkozóan sem láttunk olyan törvényi előterjesztéseket eddig, amelyek ebbe az irányba hatnának. És csak jelzem, amikor megkérdeztem Matolcsy miniszter urat arról, hogy egymillió forint nyereség után a magyar vállalkozásnak miért kell szja-t fizetnie, egészségügyi hozzájárulást és társasági adót, azaz egymillió forint nyereség után 451 ezer forint nyereségadó kell gyakorlatilag ilyen módon különböző jogcímenekén fizetni az államnak, míg ezzel szemben a multinacionális szektor vállalatai megússzák mindössze 10 százalékos társasági adóval ezt az egész folyamatot, akkor ez vajon hogyan fogja segíteni a magyar kis- és középvállalkozások talpra állását. Különösen annak fényében, hogy tudjuk jól, mennyivel drágábban jutnak hitelhez, tudjuk jól, hogy ez ügyben gyakorlatilag egyelőre még az égvilágon semmi nem történt.

Azzal zárnám le a hozzászólásomat, hogy egyetértek Kopits úr várakozásaival, én magam sem látok ez alapján a költségvetés alapján 2014-ig százezer főnél nagyobb foglalkoztatásbővülésre esélyt, és csak emlékeztetni szeretnék rá, hogy a válságot megelőzően a magyar gazdaság a jelenleginél 300 ezerrel több főt foglalkoztatott, és csak utalni szeretnék

arra, hogy önök pedig tíz év alatt egymillió új munkahelyet ígértek. Szerettem volna ennek nyomát látni a költségvetésben, nagyon sajnálom, hogy nem látom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Márton Attila képviselőtársamnak adok szót.

MÁRTON ATTILA (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Ígérem, rövid leszek, csak néhány olyan dolog hangzott itt el az előző hozzászólásban, amelyre – úgy gondolom, hogy – mindenképpen szükséges reagálni, mert – hogy mondjam? – az MSZP-s képviselőtársaim érvelése finoman szólva félreviszi itt a nótát. Persze érthető az ő helyzetükből, hiszen nem volt olyan adórendszer és költségvetés az elmúlt években, ami valóban az embereket szolgálta volna, így érthető, hogy most aggódva figyelik ezt a költségvetést, meg ezt az adórendszert.

Többször is elhangzott itt az adórendszerrel kapcsolatos anomália, amit tegyünk már a helyére. Tisztelt Kovács képviselő úr, aki azt mondta, hogy ez az adórendszer majd a nagyobb jövedelműeket preferálja! (*Kovács Tibor: Miért, nem?*) Tisztelt Képviselő Úr! Ez az adórendszer igazságos és arányos. Ez hangzott el, majd vissza kell nézni a jegyzőkönyvből.

Tehát nem tudom, hogy ön, mondjuk a falu szélén élő idős nyugdíjashoz vajon oda szokott-e menni, hamut szórva a fejére, hogy bocsánat, én háromszor annyi gázt vagy villanyt használok, mint ön, de mégis csak arányosan háromszor-négyszer vagy ötször annyit fizetek, és nem többet. Tehát ez az adórendszer is ugyanígy működik: aki többet keres, az arányosan többet is fog fizetni adóban is. Tehát magyarul, helyére kerülnek a dolgok, és igenis ez az adórendszer végre most már egyszer ösztönözni fog mindenkit arra, hogy a fekete, illetve a szürke gazdaságból a fehér gazdaságba hozza át a jövedelmét, mert ezért az adószintért már megéri nyugodtan aludni, és végre be fog kerülni a gazdaságba rendesen az a pénz, ami idáig a szürke vagy a fekete gazdaságba került be az elmúlt években, köszönhetően az önök áldásos kormányzásának és pénzügyi meg gazdaságpolitikájának. (*Kovács Tibor: Majd meglátjuk.*)

Tehát látható, hogy például ez az ország adómorál szempontjából hol tart, tehát alapvető változás lesz az adózás rendszerében. Végre egy kiegyensúlyozott adórendszer lesz. Még egyszer mondom, amikor ilyeneket tetszenek mondani, akkor azért tessenek már végiggondolni, hogy hányszor mennek az idős nyugdíjasokhoz, elmondani azt, hogy bocsánat, mi is csak háromszor annyit fizetünk, amennyit fogyasztunk, annyival fizetünk többet, és nem négyszer-ötször-hatször annyit fizetünk. Érdekes, gondolom, ilyen látogatást még ön sem tett egyetlen kisnyugdíjasnál sem.

Módosító javaslatok! Hát az a helyzet, hogy az elmúlt években mi valóban sok módosító javaslatot adtunk be, merthogy alapvetően kellett volna átdolgozni azt a költségvetést, amelyet önök az elmúlt 8 évben beadtak. Sajnos egyetlen egy módosító javaslatunkat sem fogadták el érdemben, itt teljesen más a helyzet. Új alapokról indul a költségvetés tervezése, teljesen új szemléletű, egyértelműen a gazdaságélénkítés az elsődleges pont és egy igazságos adórendszer, amelyet ebben az adórendszerben, illetve a költségvetésben meg szeretnénk valósítani.

Volner képviselő úr is mondott néhány dolgot, amire – úgy gondolom – általánosságban azért mindenképpen reagálni szükséges. Adórendszer. Igen, valóban, itt elsősorban az adórendszer olyan átrendezéséről van szó, amely egyrészt csökkentést tartalmaz, egyébként jól irányzott területeken, másrészt pedig egyértelműen ösztönző hatása van. Ösztönző hatása van ennek az adórendszernek a foglalkoztatásra, ösztönző hatása van a már előbb említett jövedelmek bevonására a fehér gazdaságba, hogy ne a szürke, illetve a fekete gazdaságban landoljanak a jövedelmek, hanem igenis kerüljenek be a gazdaság vérkeringésébe, és legyenek megfizetve azok az adók, amelyeket ezek után a jövedelmek után meg kell fizetni. És jól látható egyébként - adórugalmasság, ezt is említette -, hogy volt egy eva-adózás, amely – megint csak azt mondom – az akkori kormányzat, finoman szólva, nem éppen szakmai tervezését mutatja, hogy ilyen több száz ezres belépőről volt szó, és néhány

tízezren tudtak csak bejelentkezni az eva hatálya alá annak idején, mikor ez hatályba lépett. Viszont egy lényegesen egyszerűsített és lényegesen csökkentett adómérték esetében az akkori költségvetésbe betervezett mértéknek közel, ha jól emlékszem, 3 vagy 3,2-szerese volt a ténylegesen beszedett és befizetett adó, tehát ez is azt mutatta egyébként, hogy igen, Magyarországon megvan a hajlandóság az emberekben, a vállalkozókban, ha van egy egyszerű, könnyen kiszámolható, kevés adminisztrációval járó, megfizethető adó, akkor – persze, nem szívesen fizet adót senki sem, de akkor – ezt az emberek befizetik. Tehát én úgy gondolom, hogy igen, megvan a magyar társadalomban az az adórugalmasság, amelyre szükség van, és amikor arról beszélünk, hogy hogy fog a gazdaság reagálni arra, úgy gondolom, hogy nemcsak hasraütésszerűen, hanem az elmúlt évek pozitív intézkedéseiből lehet látni, hogy igen, megvan a társadalom alkalmazkodóképessége, és ezért is bízhatunk abban, hogy ezek a bevételek adóoldalról teljesülni fognak, másrészt pedig a költségvetési hatása is, pontosan a megfelelő adóbevételek miatt, meglesz.

Fogyasztás. Megint csak azt mondom, hogy ugye az a helyzet, hogyha valaki a fogyasztói kosárból alapvetően az alapvető élelmiszereket vagy azokat a cikkeket fogyasztja, amire szüksége van, minimálisabb mértékben, természetesen lényegesen kisebb az adótartama, mint egy luxus cikk esetében. Elég, hogyha csak a gépkocsikat hasonlítjuk össze. Hogyha valaki egy kis értékű, kis köbcentis gépkocsit vásárol vagy valaki egy luxus autót, teljesen más az adótartama, tehát megint csak azt mondjuk, hogy arányos a fogyasztás mértékével az adózás is. Úgy gondolom, hogy ez itt ismét a helyén van.

Kis- és középvállalkozások preferálása. A helyzet az, hogy ilyen adózási rendszer még nem volt Magyarországon, amikor különösen a kis- és középvállalkozások számára 10 százalékos adóval lehetne a nyereséget elszámolni. Természetesen, ha egy vállalkozás kiveszi az eredményét, akkor meg kell fizetni ugyanazokat a járulékokat, de úgy gondolom, hogy ezt a kisvállalkozás és a multi is ugyanolyan mértékben meg fogja fizetni.

Talán hallott már képviselő úr arról, hogy készül egy Széchenyi-terv, és ugye '98 és 2002, illetve 2000 és 2002 között volt már egy Széchenyi-terv, amelynek kifejezetten jó hatásai voltak, nos ez a Széchenyi-terv kifejezetten azt fogja majd szolgálni, hogy - elsősorban a hazai kis- és középvállalkozásokat fogjuk tudni támogatni pontosan azért, hogy ami a multinacionális cégeknek megvan, hogy ők rendelkeznek tőkével, akár az anyavállalat is finanszírozhat egy-egy beruházást, itt - a kis- és középvállalkozások egyértelmű helyzetbe fognak kerülni. Tehát a kormánynak egyértelmű célja az, hogy a kis- és középvállalkozásokat helyzetbe hozzuk, már csak azért is, hiszen Magyarországon ma pont a kkv-szektor adja a legnagyobb foglalkoztatói réteget, tehát mindenképpen szükség van az ő támogatásukra. És itt kiemelném, hogy például a különadó bevezetése sem véletlenül érinti azt a szektort és azokat a cégeket, akik egyébként rendelkeznek tőkével, és a gazdasági válság közepette is igen szép profitot termeltek, pontosan azért nem szándékoztuk még a feszítő költségvetési helyzetben sem a kis- és középvállalkozásokat és a társadalom más rétegeit megterhelni, mert pontosan az a cél, hogy azokat, akik itt vannak Magyarországon, akik itt fektetnek be, akik itt alkalmaznak munkásokat, és itt teremtenek munkahelyeket, ezeket a vállalkozókat támogassuk. Tehát én úgy gondolom, hogy mindazok, amelyeket önök elmondtak, azok az adótörvényben, illetve a költségvetésben benne vannak, és persze, nagyon mélyről kell indulni – sajnos az elmúlt 8 év hozadéka és terhe ez -, de őszintén szólva bízunk abban, hogy ez az adótörvény és ez a költségvetés meg fogja alapozni az elkövetkezendő évek felemelkedését.

Úgyhogy én nagy tisztelettel arra kérem önöket, hogy a kritikai észrevételek mellett is támogassák ezt a költségvetést, támogassák Magyarország fellendülését. Köszönöm szépen.

(Az elnöklést Rogán Antal, a bizottság elnöke veszi vissza.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha jól tudom, akkor Józsa István alelnök következik.

DR. JÓZSA ISTVÁN (MSZP): Igen, köszönöm a szót, elnök úr. Itt írogattam a költségvetés kockázati tényezőit, és Márton Attila képviselőtársamat hallgatva eggyel több kockázati tényezőt kell figyelembe vennem, ez pedig a gazdasági populizmus. Tehát, amikor ezt a nagyon mély utat, ahonnan kell jönnünk, azt nézzük, akkor a Széchenyi-terv ezek szerint nyolc éve készül, az Új Széchenyi-terv, mert ugye volt egy fél évig, 2002-ben és most már egy fél éve, hogy nincs, nagyon remélem, hogy januárban már lesz Új Széchenyi-terv, nagyon-nagyon várjuk, az egész ország, lelkesen várja! De azért valahol kiesik egy év. Tessék már azért figyelni a gazdaságélénkítésre!

Szintén a populizmus témakörébe tartozik, mert konkrétan nem található meg a költségvetésben, hogy miben nyilvánul meg ez a gazdaságélénkítés. Tehát ez egy össznépi cél, majdnem azt mondhatnám, hogy egy forradalmi gondolat, ez egy fülkeforradalmi gondolat, hogy élénkítsük a gazdaságot, csak tessék összeszedni ebbe a költségvetésbe, hogy azon túl, hogy tényleg a felsőbb réteg fogyasztását segíti a jövedelemotthaggyással, most én sem akarok belemenni, hogy ez igazságos vagy nem igazságos, de tényleg az a 3-400 milliárd ottmarad az szja be nem szedése révén, hogy ez mennyiben fog élénkítő hatással lenni a fogyasztásra, és mikor fog hatással lenni a gazdaságélénkítésre. Van ennek egy bizonyos átfutási ideje, remélem, nagyon kicsi lesz, mint ahogy a válságból való kilábalás is forradalmi lendületet kap, természetesen a fülkeforradalmat követően.

Ezzel együtt én úgy gondolom, hogy a gazdaságban folyamatok vannak, ugrások nincsenek, és ez a költségvetés is azt mutatja, hogy forradalmi áttörést egy-egy költségvetésben nem lehet elérni. Tehát ne is törekedjenek erre a kommunikációban. Az a helyes, hogyha építenek arra, ami történt, és olyan pozitív célokat tűznek ki, amelyek ebben a költségvetésben megvannak. Én nem mondom, hogy nincsenek meg.

Itt beszéltünk KDNP-s képviselőtársaimmal, hogy ami itt fekszik előttünk, költségvetés, az a 2011. év legjobb költségvetése lesz. Ez teljesen egyértelmű. Nincs más.

Tehát e mentén kell haladni. Ugyanakkor a kockázatok között említettem, hogy azért a növekedési kockázat jelentős. Én egy optimista alkat vagyok, de – szóval – 3,5 százalékos növekedésre tervezni költségvetést, az erős optimizmus, én nagyon szurkolok, hogy így legyen, ahogy már bent a patkóban is mondtam, rajtam nem fog múlni, én mindent megteszek azért, hogy legyen 3,5 százalékos növekedés, tisztességesen leadózunk, fogyasztok is a három gyermekemmel, neveltetem, iskoláztatom őket, hogy a jövőt építsük, de azért a költségvetés maga bizonyos növekedési kockázatot hordoz, és ebből adódóan felmerül a stabilitási kockázat is. Ezt a stabilitási kockázatot igyekeznek csökkenteni a nyugdíjpénztári átjelentkezésekkel, de hát azért erről tudni kell, mindenféle biztonsági megközelítés mellett, hogy azért ez a családi ezüst, ezt 12 év alatt rakták össze a magán-nyugdíjpénztári tagok. Tehát ehhez hozzájárulni azért óvatosan kell, arról nem is beszélve, hogy tulajdoni kérdés, hogy ez most konkrétan kinek a tulajdona. A mi felfogásunk szerint a magán-nyugdíjpénztári tagoké, külön-külön.

És van még egy kockázat, ez a versenyképességi kockázat. Én úgy gondolom, hogy a versenyképességi kockázatot a különadók nem csökkentik, hanem növelik, úgyhogy - szociáldemokrata körökben nagyon népszerű Európa-szerte ez a szektorális különadó – nagyon jó visszhangokat kapok róla, szemünkre is vetik, hogy miért nem mi csináltuk, miért egy konzervatív kormánynak van ekkora találékonysága, de azért versenyképességi oldalról tegyük hozzá, ez azért hordoz bizonyos kockázatot.

Zárszóként, nagyon-nagyon várjuk az Új Széchenyi-tervet, aminek természetesen nemcsak a neve, az új Magyarország kerül a költségvetésbe, hanem a számai is, de ha ez valóban a kkv-k irányába egy gyors felfutást eredményezhet, akkor azt támogatni fogjuk.

Az egész költségvetéssel egy kicsit óvatosabbak vagyunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Úgy látom, hogy ezek szerint többen a személyes szempontjaikat is megjelenítették a vitában, én amennyire tudom alelnök úrtól, itt már több hozzászólás vagy jelentkezés a bizottság tagjai részéről nem volt, úgyhogy szeretném átadni a válaszadás lehetőségét. Itt most hadd kérdezzem meg, hogy Domokos László elnök úr vagy Kopits elnök úr kívánnak-e reagálni az itt elhangzottakra, mert akkor lehet, hogy előbb nekik adom meg a lehetőséget, és a legvégén, az illendőségnek megfelelően a kormány képviselőjének.

Dr. Kopits György reagálása

DR. KOPITS GYÖRGY, a Költségvetési Tanács elnöke: Nagyon röviden, mert volt felém irányított kérdés, ha jól tudom, Volner képviselő úrnak a kérdése, hogy jó lenne a PAYGO-szabályt - amit magyarul úgy hívunk, hogy a kötelező ellentételezési szabály, ezt az elvet - gyakorolni, és alkalmazni. Fel szeretném hívni a figyelmét, hogy éppen hogy az államháztartási törvényben, azaz a költségvetési felelősség törvényben van egy ilyen szabály, ez már létezik, és ezt állandóan alkalmazzuk; amikor módosító javaslatok vannak egyéni képviselőktől vagy kormánytól vagy párttól vagy bárkitől, azoknak, hogyha van valamilyen, több, mint elenyésző, valószínű költségvetési egyenlegre való hatása, akkor azokat elemezzük. Ezt csináltuk a múlt évben is, ha jól emlékszem 1400 módosító javaslatból valami 300-at tételesen és számszerűsített módon elemeztünk, és most is fogjuk, amennyire emberi képességünk van hozzá, megteesszük. Ezt a munkát a múlt évben három nap alatt kellett elvégezni. Három nap és éjjel, szóval jó, hogy vannak éjjelek is.

Ami a program alapú költségvetési eljárást illeti, ez tényleg üdvözlendő lépés lenne Magyarország részéről, nem tudom, hogy nem kell-e jogszabályban is előírni, de én mindig szoktam Chiléről beszélni ebben az országban, mert Chile tényleg egy minta. Ők behozták a programot, és komolyan csinálják, és tanulhatunk tőlük sok mindent. Úgyhogy az egy üdvözlendő dolog, de meg kell hogy legyen az elszántság, és aztán komoly kézimunka, hogy az tényleg folyamatosan megtörténjen.

Azt is felhozta, hogyha jól emlékszem, a kérdései között, hogy a hatásvizsgálattal mi van. Meg kell mondjam őszintén, hogy egyet kell értek, nagy szükség van hatásvizsgálatra, ami a különböző fontosabb tételeit illeti bármilyen költségvetésnek. Világszerte, de itt Magyarországon a jogszabály is előírja. Sajnálatos módon azt láttuk, hogy több ízben, kezdve a különadóval, ami a pénzügyi intézetekre vonatkozott, még a nyáron, nekünk kellett azt elvégezni, jobb híján, a kormány nem intézte el. Elnézést, de a minisztériumtól nem kaptunk ilyeneket, úgyhogy mindenki hozzánk jött, és most is több ízben nekünk kellett ezt megtenni. Ez a mi feladatunk, hogy újraszámoljuk, hogy milyen volt, és ezt nyilvánosságra hozzuk. Mi nem vagyunk infallibilisek, tévedhetünk is, de akkor nyitottak vagyunk: kérem, hogy ezen és ezen az oldalon a hatásvizsgálat, a rugalmassági együttműködések - hogy ez nem így van, az úgy van, és mi nagyon is figyelünk a nemzetközi literatúrára - a gyakorlatokkal nézzük össze, hogy mi történt Szlovákiában az egykulcsos adóban, és hogy milyen fajta keresletélénkítő gazdaságpolitikát folytatott akár a Reagan-kormányzat annak idején. Úgyhogy mi erre nagyon érzékenyek vagyunk, és nagyon figyelünk, de egyetértek azzal, hogy megkérjük a kormányt, hogy próbálja ezeket elvégezni. Megértem, irtó rövid idő volt.

Államtitkár úrral telefonon beszéltem egy este, tíz nappal ezelőtt, még mindig az irodában volt, régóta ismerjük egymást, azt mondja, képzelj el, még az anyósommal sem tudtam beszélni. Azt mondtam, te, Gyuri, be fogtok kerülni a Guinness-kötetbe, azt mondta, igen, bekerülnünk, de ez sajnos egy költsége ennek, és azért nem jobb ez, mint amilyen, és így is tisztelet a kollégák felé a minisztériumban, mert amit lehetett, emberileg, meg is tették. Úgyhogy ennyi a válasz. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Domokos László, ÁSZ-elnök úr!

Domokos László reagálása

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Nagyon röviden szeretnék reagálni, igazából a javító intézkedések között mi a javaslatokat megtettük, ezekre önök ki is tértek több esetben.

Egyrészt Hegedűs Tamás az átláthatóság javításáról beszélt, amiben az ÁSZ valóban több pontban, mind az éven túli egyértelmű determinációknak a számbavételében és ennek folyamatos nyomon követésének a kérdésében, ami egyébként évek óta visszatérő probléma, nemcsak a tervezés, hanem a gazdálkodás tekintetében is egy nagy kockázatot hordoz. Ide sorolható az, amely a kiszámíthatóságot szolgálhatja, hogy készüljön valóban a tervezéshez megfelelő formai, tartalmi követelmények meghatározása, ami többek között a hatástanulmányt is érinti, de ennél azért többről van szó, egységes szerkezet legyen, egyáltalán összevethető legyenek a tervek és majd az elszámolásnál a tényadatok, erre már a zárszámadáskor is külön felhívtuk a figyelmet. Nyilván a három évvel előre kitekintésnél érdeklődéssel figyeltem, hogy 2012 utánra milyen vita folyik. Jelenleg mi azt tudjuk mondani, hogy nem állnak rendelkezésre azok az adatok, amivel a 2011 után történeteket érdemileg meg lehet ítélni. Ezt csak megerősíteni szeretném, erre továbbra is igény kell hogy legyen, már csak a törvények betartása végett is.

Volner Jánosnak az adóval kapcsolatos kérdéseire valóban azt tudom még egyszer mondani, hogy kétharmadáról tudunk véleményt mondani, és azon belül is több kockázati tényezőt felsoroltunk, nagyjából 46 százalék, ami biztos, hogy megbízható, az összes többi bizonytalan tényező. Ennek több oka van, nem mennék bele a részleteibe, de valóban ezt csak erősíteni tudjuk, ezért is javasoljuk, hogy sokat segítene, ha a megalapozó törvények ismertek lennének akkor, amikor a költségvetést tárgyaljuk. Évek óta visszatérő probléma, nem ez az év volt az, amikor ezt meg tudta volna oldani az előterjesztő kormányzat. Illetve köszönöm azt a visszajelzést, amely a Kutatási és Technológiai Innovációs Alappal kapcsolatos, az is a tisztánlátást, az egyszerű működést szolgálja, hogyha a kormány ezt megfogadja. Egyébként a részünkről köszönöm mindenkinek a támogató észrevételét, együttműködését. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Helyettes államtitkár úr, parancsoljon!

Banai Péter reagálása

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság!

Őszintén mondom, hogy úgy érzem, hogy nagyon sok jó és építő kritikai észrevétel volt. Kopits elnök úr utolsó mondataihoz kapcsolódnék: mennyire jó ez a költségvetés? Nyugat-európai kollégák szavai jutnak eszembe, akik azt mondják, hogy nincs jó költségvetés. Tehát tökéletes költségvetés sohasem lesz, a lehetőségek szerinti jó költségvetést kell készíteni, és biztos, hogy vannak olyan pontok, amiken javítanunk kell és lehet az elkövetkező években.

Hogy konkrétumokat mondjak: két nagy téma volt, ami több hozzászólásban szerepelt. Az egyik az, hogy a jövőről keveset mond ez a költségvetés, illetőleg a Költségvetési Tanács szerint nem látható az államháztartás hosszú távú átláthatósága. Tegnap az Országgyűlés részére benyújtott, úgynevezett fejezeti kötetek részeként egy olyan mérleg is bemutatásra került, amely 2014-ig a mérleg struktúrájában, vagyis a főbb bevételi és kiadási nemenként bemutatja az államháztartási kiadásokat, a bevételeket és a hiánypályát. Ez egy fenntartható államháztartási gazdálkodást tartalmaz.

Kérdés persze az, hogy ez megvalósul-e, és mik azok a lépések, amelyek biztosítják ezt a fenntarthatóságot. Én azt gondolom, hogyha sok szempontból nincsen paradigmaváltás,

nincsenek új intézkedések, akkor ez a pálya nem lesz fenntartható. Viszont épp arról szólnak azok a kormányzati intézkedések, amik ismertek voltak, amik részben a költségvetési törvényjavaslatban is bemutatásra kerültek, részben pedig itt is elhangzottak, amelyek biztosítják azt, hogy ez az államháztartási pálya fenntartható legyen. Az egyik, a foglalkoztatás növelése. Ez egy alapmotívum. Elhangzott kérdésként, hogy mi az, ami ezt biztosítja. Én azt gondolom, hogy az adóváltozások mellett - és itt nemcsak az szja-ra gondolok, hanem a társasági adó tíz százalékos mértékére, ami egyébként a kis- és középvállalkozásokat jobban preferálja, tehát azt cáfolnom kell, hogy ez a multikat hozza helyzetbe, hiszen 500 millió forintos adóalapig teszi lehetővé a tíz százalékos adómértéket, tehát például - ez egy olyan intézkedés, amely biztos, hogy a környező országbeli versenytársakhoz képest erősíti a magyar vállalkozások versenyképességét, ergo, lehetőséget ad a piacbővüléssel a foglalkoztatás bővülésére.

Ugyanígy mondhatom, hogy az Új Széchenyi-terv pályázati felhívása is ebbe az irányba mutat. Azt el kell mondjam, hogy itt nemcsak valamikor a jövőben megalkotandó programról van szó, hanem nyilvános kormányhatározattal az új kormány már az uniós forrásokon belül, a gazdasági versenyképesség operatív program pályázatainál visszavont pályázati felhívásokat, másokat jelentetett meg azzal a fő fókusszal, hogy a foglalkoztatást növeljék elsősorban ezek a források.

Az uniós forrásokhoz kapcsolva azt azért el kell mondjam, hogy kétségtelenül lehet vitatkozni a gazdasági fejlődésnek a mértékén: három százalék lesz, kisebb lesz a későbbi években, hogyan nő? Azért hadd mondjak három dolgot! Az egyik, a jövő évben az összes felhasználni tervezett uniós forrás a GDP körülbelül 5 százalékát teszi ki. Tehát nominálisan 5 százalékot tesz ki. Hogyha emellé teszünk egy növekvő belső keresletet, ami törvényszerűen meg kell hogy valósuljon - kérdés persze, hogy milyen mértékben, de biztos, hogy az a többletforrás -, akkor, ami a háztartásoknál marad, többletkeresletet fog generálni. Most mellé tesszük azt, hogy a külső gazdasági környezet kedvezőbb lesz, én azt gondolom, hogy ez a 3 százalékos növekedés nem elrugaszkodott, pláne a Költségvetési Tanács előrejelzése is közel 2,8 százalékos. Ezen túlmenően azonban, amire a fő hangsúlyt helyezném, az az államháztartás egyenlege, a 2011. évi egyenleg, és e tekintetben hallottuk, hogy a Költségvetési Tanács még optimistább is a kormányzatnál.

A másik nagy téma, amiről több képviselő úr is szólt, az a magánnyugdíjpénztárak kérdése. Elhangzott Baja Ferenc képviselő úrtól és Kovács Tibor képviselő úrtól is, hogy mi a garancia arra, hogy a visszalépők olyan nyugdíjat fognak kapni, ami összhangban van a munkában eltöltött idejükkel, a fizetett járulékokkal, illetőleg kérdésként hangzott el, hogy milyen számítások készültek arra, hogy a második pillérben maradók jobban járnak azzal, hogy ott maradnak, vagy ergo, épp azzal járnának jól, ha visszalépnek az első pillérbe.

Azt gondolom, hogy nagy garancia van, és ez az a törvényi rendelkezés, ami minimum inflációkövető nyugdíjemelést tartalmaz. Ugye elhangzott, hogy a következő évben ez még előlötti, tehát a 3,5 százalékos inflációhoz képest 3,8 százalékos nyugdíjemelés lesz. A második pillér az értelemszerűen tökefedezeti pillér, az ezt nem tudja garantálni. Lehet, hogy hosszabb távon, akár nagyobb növekedés is kijön ezekből a forrásokból, csak ez rendkívül kockázatos, amint azt bizonyította a 2008-as év. Ugye alapvető közgazdasági feltevés, hogy minél kockázatosabb egy befektetés, annál nagyobb hozamot várunk el tőle, sajnos tényszerűen ez 2008-ban nem valósult meg. Kockázatos befektetés mellett még a törvény által az első pillér szerinti hozamokat sem érte el a második nyugdíjpénztár. Én azt gondolom, hogy ez tényleg sokakat el fog gondolkoztatni az ügyben, hogy visszalépjenek.

Egy témában, a nyugdíjpénztár kapcsán kitérnék a Kopits elnök úr által mondottakra is. Én abszolút egyetértek azzal, hogy a jelenlegi feltételek mellett, tehát ceteris paribus, ha minden peremfeltétel így marad, akkor a második pillér kvázi megszűnése hosszú távon, több évtizedes távlatban növeli az állam kiadásait. Elhangzott, hogy implicit államadóssággá válik

az a tétel, amit ki kell majd fizetni. Ez, ceteris paribus így van. Ugyanakkor hogyha a foglalkoztatásban növekedés valósul meg, ami – azt gondolom, hogy - nemcsak a költségvetésnek, hanem a kormány gazdaságpolitikájának az alappillére, hogy ha ebben a korfában elmozdulás történik, akkor a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer is fenntarthatóvá válik. Épp a tegnap este benyújtott hosszú távú ötvenéves kitekintést bemutató társadalombiztosítási egyenleg azt mutatja, hogy szufficitbe fordul középtávon a társadalombiztosítás egyenlege. Tehát fenntarthatóvá válik a társadalombiztosítás.

Még egy dolgot engedjenek meg: én azt gondolom, hogy a nyugdíjrendszert nemcsak a társadalombiztosítás fenntarthatósága szempontjából kell néznünk, hanem az államháztartás egészének fenntarthatósága szempontjából. Az a kulcsmotívum, hogy a visszalépők vagyona a költségvetési törvényben szereplő 530 milliárd forint feletti részben, tehát, hogyha többen lépnek vissza, és ebből nagyobb bevétel lesz, ez államadósság-törlesztésre fordítódik. Ez épp hogy az államadósságnak az összegét, és azt is mondhatom, hogy a kockázati felárunkat is csökkentheti. Ezzel járulva hozzá az államháztartás egészének a fenntarthatóságához. *(Kovács Tibor: Írják le, hogy erre kell használni!)*

ELNÖK: Képviselő úr, kérem, hogy ne zavarja a helyettes államtitkár urat, azt gondolom, hogy ő is végighallgatta önt, az illendőség azt kívánja, hogy ugyanezt tegye ön is.

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Konkrét kérdéseket illetően: Hegedűs Tamás képviselő úr felvetette, hogy a hatékonyságjavulásról, a közszféra hatékonyságának javulásáról keveset tartalmaz a költségvetési javaslat. Részben egyetértek ezzel a felvetéssel, azzal a kiegészítéssel, hogy kétségtelenül számtalan intézkedés van, az egyablakos ügyintézés, az ügyintézési határidőket nem ez a törvényjavaslat kell hogy szabályozza, hanem a költségvetési források biztosításával együtt külön szabály kell, hogy elérjék azt, hogy a hatékonyságnövelés megvalósuljon. Én azt gondolom, hogy önmagában az új minisztériumi struktúra vagy például az, hogy a különböző kormányhivatalok megyei szinten egy szervezetbe kerülnek összevonásra, ez önmagában például megyei szinten az egyablakos ügyintézés kell hogy elősegítse, és így a hatékonyság növelését szolgálja. De kétségtelen, önmagában ez a törvényjavaslat a közszféra egészének hatékonyságnöveléséről nem tud szólni, nem a profilja.

A kiadási oldalt érintő szerkezeti változásokat illetően egy általános észrevételem van, és ez kapcsolódik a költségvetés szerkezeti átalakításához is. Azt gondolom, hogy a jövő évi költségvetésben már lehetnek olyan változások, amelyek sok területen strukturális reformú átalakításról szólnak. Tudom, hogy a kormányzatban számtalan munka van, hogy úgy mondjam, a nagy kifizető vagy ellátó rendszerek reformjáról. Ezek nyilván a költségvetési törvényjavaslatban akkor tudnak megjelenni, hogyha a vonatkozó, kidolgozott, részletes koncepció elkészült, erről kormányzati vagy adott esetben parlamenti döntés volt. Magyarul, én azt gondolom, hogy ez a 2011-es költségvetési kiadási szerkezet azzal együtt, hogy egy csomó területen tartalmaz prioritásokat, látszanak belőle elmozdulások, nem determinálja 2014-ig az úgynevezett kötelező kitekintés időhorizontjáig a költségvetés kiadási oldalának a szerkezetét.

Hegedűs képviselő úr kérésére: az elektronikus, jobban kezelhető formátumban való hozzáférést megnézzük, és azt gondolom, hogy például ez a külön költségvetési törvényjavaslat 1-es számú mellékletét minden további nélkül excel formátumban hozzáférhetővé tudjuk tenni.

Ami – ha jól emlékszem - Kovács Tibor képviselő úr kérdéseit illeti, a munkáltatói járulékra vonatkozó plafon tekintetében: való igaz, jogos a felvetés, törvényi lehetőség van a járuléklafon szabályozására, ez azonban lehetőség, nem kötelezettség, a költségvetési törvényjavaslat nem tartalmaz ez irányú plafonmeghatározást. *(Kovács Tibor: Eddig!)*

Szintén elhangzott, és erre Domokos elnök úr is utalt, hogy a költségvetési törvényben lévő számok önmagukban kevesek a költségvetési folyamatok megítéléséhez, hiszen ezekhez a számokhoz kapcsolunk egy külön törvényjavaslatot, ez az úgynevezett salátacsomag. Két megjegyzésem lenne, ezt az Alkotmánybíróság döntése értelmében egy külön törvényjavaslatban kell az Országgyűlés elé terjeszteni, és e hét pénteken erre sor fog kerülni. A korábbi évek gyakorlata is az volt, hogy a költségvetési törvény és a salátatörvény fáziskéséssel, egymás után került benyújtásra, és értelemszerűen a törvényjavaslatok vitájának folyamán ezeket kvázi együttlolvassa értelmezhetőek a számok és a szabályváltozások. Hangsúlyozom: itt alkotmánybírósági döntés volt a tekintetben, hogy ez külön törvényjavaslat legyen. De jogos a felvetés, tehát abszolút jogos a felvetés, pénteken az Országgyűlés elé kerül a törvényjavaslat.

Ami a panelprogram és a közcélú foglalkoztatási program kiadásait érinti. A panelprogram tekintetében – és ez igaz a közfoglalkoztatási kiadásokra is – azt tudom elmondani, hogy természetesen a kormányzat által jogi értelemben teljesítendő kötelezettségvállalásokat a kormány teljesíteni fogja. Ami a számokat illeti: a panelprogramban valóban egy csökkenést láthatunk, ugyanakkor, hogyha a széndioxid-kvótából származó bevételek realizálódnak 2011-ben, azok környezetvédelmi célokra, tehát akár a panelprogram céljaira is felhasználhatók lehetnek. Tehát itt van egy kvázi puffer a 2011-es számokat illetően.

Foglalkoztatási területen: itt a forráscsökkentést részben cáfolnom kell, mert a 2010. évi költségvetési törvény 113 milliárd forint kiadást tartalmazott közcélú foglalkoztatásra, 2011-ben ez a szám 152 milliárd forint, két fejezetben: az önkormányzati tételeknél és a Munkaerőpiaci Alap kiadásainál jelenik meg.

Szintén elhangzott kérdésként, hogy a helyi önkormányzatok az általános iskolások ingyenes étkeztetéséhez hogyan járulnak hozzá. Itt a normatíva növekszik 65 ezer forintról 68 ezer forintra, tehát ha nem is radikális, de mindenképp egy növekedést láthatunk. Ez az 5-7. évfolyamos általános iskolai tanulók ingyenes étkeztetéséhez kapcsolódó hozzájárulás.

Szintén kérdésként merült fel az, hogy miért csökken az oktatásra és egészségügyi célokra fordított összeg. Itt megint azt a pontosítást kell elmondanom, hogy lehet, hogy egy-egy költségvetési fejezetnél csökkenést láthatunk, de az általános indoklás táblái bemutatják az úgynevezett államháztartási konszolidált funkcionális jellegű kiadásokat, ahol több fejezet, több terület azonos célú kiadásai vannak egybegyűjtve. Itt azt látjuk, hogy az oktatási tevékenységek és szolgáltatások esetén a 2010. évi 1445 milliárd forint növekszik 1515 milliárdra, és ugyanez van az egészségügynél. Körülbelül, nem egészen 1200, hanem 1197,5 milliárd forint növekszik 2011-re 1254 milliárd forintra.

Volner képviselő úr kérdése, az alacsonyabb jövedelműek fogyasztói kosara kapcsán, azt tudom elmondani, hogy a fogyasztói kosárnak a számítási módszerét közösségi jogszabályok határozzák meg. Ez alapján kétfajta fogyasztói kosár van: van az általános, amit köznapi néven inflációként emlegetünk, és van a nyugdíjasokra egy fogyasztói kosár. Tehát a nem nyugdíjasokra, a többi állampolgárra egy általános fogyasztói kosár készül. Az az általános kormányzati cél, hogy az alacsonyabb jövedelműek esetén se történjen nettó reálbércsökkenés. Tehát ez, értelemszerűen az inflációnak a 3,5 százalékos mértékét használja. Erre eszköz lehet például az a Rogán elnök úr által említett lehetőség, hogy a költségvetési tervezésnél az egyes fejezeteknél a potenciális létszámcsökkenéseknek a megtakarítása nem lett elvéve, az ott marad, és potenciálisan felhasználható többletforrásjuttatásra, és itt ragadom meg az alkalmat, erre a makroszámok és költségvetési számok közti különbségére hívta fel a figyelmet Kopits elnök úr is. Kétségtelen, ez igaz, de azt gondolom, ez pozitív kockázat. Hiszen, hogy ha teljesen összhangban lettek volna a költségvetési számok és a makropálya, akkor itt egy csökkentést kellett volna látnunk, tehát még jobb lenne az államháztartás egyenlege.

Röviden ezek voltak az észrevételek. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen, helyettes államtitkár úr. Azt gondolom, hogy kellő részletességgel reagált egyébként a felvetésekre, és akkor most a döntés ideje következik.

Az Állami Számvevőszék véleményéről és a Költségvetési Tanács véleményéről nem kell döntenünk, azt értelemszerűen csak meghallgatta a bizottság. Dönteni a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról kell. Ennek megfelelően most erről szeretném elrendelni a szavazást. Tehát felhívnom a bizottsági tagok figyelmét, hogy aki támogatja a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát, az, kérem, ezt kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy ez 18 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Nyolc nem. Tartózkodás? *(Nincs jelentkező.)*

Tehát még egyszer összegezném, a bizottság a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát 18 igen szavazattal, 8 nem ellenében támogatta. Köszönöm szépen a helyettes államtitkár úrnak és az elnök uraknak is a jelenlétet a napirendi pont tárgyalásánál. Azt gondolom, hogy kellő időt szenteltünk erre, ha megengedik nekem, mi áttérnénk a következő napirendi pontra, ez ugyan nem túlságosan hosszú, de ez alatt önök nyugodtan elhagyhatják a termet. *(Az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács és a Nemzetgazdasági Minisztérium munkatársai távoznak az ülésteremből.)*

A bizottságnak még vannak feladatai, itt a Házszabály 120. §-a szerint a bizottságok véleményét a költségvetési bizottság foglalja össze, és terjeszti a Ház elé. A többségi vélemény megfogalmazását én magamra vállalom. Tisztelettel kérdezném a bizottságban üldögélő kisebbségi frakciókat, hogy mi a helyzet a kisebbségi véleményekkel. Egységes kisebbségi véleményt kívánnak megfogalmazni az ellenzéki frakciók vagy külön-külön? Gondolom, külön-külön. Akkor ennek megfelelően az alelnök urakat szeretném megkérni arra, hogy az ezzel kapcsolatos kisebbségi véleménynek a tervezetét holnap délelőtt szíveskedjenek eljuttatni a bizottság titkárságára, mert annak megfelelően kell továbbítanunk a költségvetési bizottság számára.

Egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló, T/1457. számú törvényjavaslat (Koszorús László (Fidesz) képviselő önálló indítványa) (Általános vita)

A következő napirendi pontunkra térünk rá: az egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslatra, amelyet Koszorús László képviselőtársam jegyez. Ha jól tudom, a kormány itt képviselteti magát Gordos József osztályvezető úr, illetve Benkő Tamás János személyében. Kérném, hogy majd foglaljanak helyet. Nem tudom, hogy a képviselő úr kíván-e esetleg előterjesztőként néhány szót szólani a törvényjavaslattal kapcsolatosan.

Koszorús László előterjesztő indoklása

KOSZORÚS LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Csak nagyon röviden: egy technikai módosításról lenne szó. Röviden összefoglalnám, hogy a javaslat miről is szólna, illetve miben változtatná meg a jelenlegi törvényt. A törvényjavaslat a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés díj-nemfizetéssel történő megszüntetésére vonatkozó változtatást tartalmaz. Ez lényegében annyit jelent, hogy a biztosító az ellenőrizhetőség érdekében az általánosan előírt 15 nap helyett 5 munkanapon belül köteles értesíteni a kötvénynyilvántartó szervet a megszűnés tényéről, továbbá a javaslat kiegészíti a szabályozást

a fedezetlenségi díj megállapításának alapjául szolgáló egyes alapvető tényezőkkel. Ezek klasszikus kártérítési és azokhoz kapcsolódó eljárási költségek.

Illetve még megemlíteném, hogy a törvény a kártalanítási számla kezelőjének a jogosultságát kibővíti a kötvénynyilvántartásban nyilvántartott történeti adatok lekérdezhetőségével, amely kárrendezési szempontból lényeges. Tehát alapvetően technikai típusú módosításokat tartalmaz, javaslom a bizottság figyelmébe, hogy aki még nem olvasta el, annak esetleg a későbbiekben is a támogatását szeretném kérni a javaslatomhoz. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Osztályvezető urat szeretném kérni, hogy a kormány véleményét mondja el a törvényjavaslatról.

Gordos József reagálása

Gordos József (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm. A kormány álláspontja, hogy támogatja az indítványt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelettel kérdezném a bizottság tagjait, hogy így, az általános vita szakaszában van-e kérdés vagy észrevétel a törvényjavaslattal kapcsolatban. Képviselő úr, parancsoljon!

Képviselői kérdések

KOVÁCS TIBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nem tudjuk támogatni az indítványt azért, mert meglehetősen egyoldalúan kedvező változtatásokat tartalmaz a biztosító társaságok irányába - meg is kérdezném egyébként, hogy mi volt a szándék ezzel -, szemben a fogyasztó, az állampolgár terhei nem csökkennek, éppen ellenkezőleg, növekszenek. Úgy tűnik, mint hogyha valamiféle lobbierdek jelenne itt meg ebben a törvényjavaslatban.

Ugyancsak kicsit érthetetlennek tartjuk azt, hogy a számlakéréssel kapcsolatos változtatást miért tartja jónak akár a kormány, akár az előterjesztő képviselő úr, hiszen a korábbi szabályozás szándéka az volt, hogy szűnjenek meg az ezzel kapcsolatos visszaélések, feketegazdasági elemek. Legalábbis korlátozódjanak. Itt most úgy tűnik, mint hogyha ezeket a szabályokat akarnánk visszalazítani azokra a szintekre, amelyek korábban voltak.

Szerintünk rontja a biztosítási piacverseny feltételeit is ez a szabályozás, egyébként a biztosító állampolgár részére nem teszi könnyebbé eldönteni azt, hogy melyik társaság optimálisabb számára, úgyhogy mindezek figyelembevételével kicsit érthetetlennek is tartjuk a kezdeményezést, bár lehetnek olyan elemei, amelyek esetleg javítják a kialakult gyakorlatot, de mindezek tekintetében nem tudjuk támogatni az indítványt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e egyéb kérdés vagy észrevétel a bizottság tagjai részéről? *(Nincs jelentkező.)* Akkor kérdezném a kormány képviselőjét, hogy valamelyikük kíván-e reagálni az elhangzottakra. Osztályvezető úr, parancsoljon!

Gordos József válasza

GORDOS JÓZSEF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Megítélésünk szerint egyértelműen a károsultak részére könnyebbé, adminisztratív tehercsökkenést jelent az, hogy az előzőekben megszokott, normálisnak mondható kártérítési eljárásokhoz tér vissza a rendszer, mivel az előző kormányzati ciklus végén elfogadott módosítások teljesen egyértelműen mind költség-, mind adminisztrációs terhet jelentenek a károsult részére. Másrészt bizonyos esetben kizárják a teljes mértékű kártérítést, ami megítélésünk szerint a

Ptk.-val ellentétes, mivel a károsult teljes mértékű kártérítési kötelezettségben kell hogy részesüljön.

Az adminisztrációs eljárásokról pedig annyit, hogy a gépjármű sérülése esetén a közlekedési hatósághoz utalja a biztosító, a biztosító kárszakértője a károsultat, illetve a gépjármű felülvizsgálatra szorul, egy időben vagy kivonják a forgalomból, vagy nem. Ennek az eljárásnak a lefolytatása teljesen egyértelműen mind költség, mind eljárás, mind idő, teher szempontjából a károsultra hárul, aki egy vétlen részvevője a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási rendszernek abban az értelemben, hogy ő szenved el a kárt. A számlaadási kötelezettségről pedig annyit, hogy már az előzőekben elmondottak miatt a károsult nem kötelezhető, tehát a károsult kártérítésre jogosult, teljes mértékű kártérítésre jogosult minden tekintetben, ami nem tehető függővé. Tehát nem tehető függővé attól, hogy ő áfás számlával rendelkezik vagy nem, illetve arra sem lehet kötelezni a károsultat, hogy az adott sérült vagyontárgy pótlására, helyreállítására költsse a kártérítésért járó összeget, mivel az a tulajdon feletti rendelkezési jogát sérti. A feketegazdaság értelemszerűen ilyen szempontból megítélésünk szerint is – úgymond, idézőjelben – üldözendő, de nem ezekkel a módszerekkel. Tehát nem lehet alapvető polgárjogi szabályokat megsértve a feketegazdaság ellen küzdeni.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, hogy van-e esetleg képviselő úr részéről észrevétel. *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, hogy a kormány reakcióját elégségesnek találja, akkor mivel további észrevételt nem láttam, értelemszerűen döntünk az általános vitára való alkalmasságról. Aki támogatja az egyes pénzügyi tárgyú törvények kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát, az kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* 22 igen szavazat. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Kettő. Tartózkodás? *(Szavazás.)* Két tartózkodás mellett a bizottság támogatta az általános vitára való alkalmasságot.

Tisztelt Bizottság! Részemről az egyebek tekintetében most felvetnivaló nincsen. Amennyiben nincs a bizottság tagjai részéről sem, a bizottsági ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 43 perc)

Rogán Antal
a bizottság elnöke

Szatmáry Kristóf
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia